

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav asijských studií – oddělení koreanistiky

Bakalářská práce

Kamila Dvorská

Dokumentaristické vyobrazení korejské letecké války

Documentary Depiction of Korean Air War

Praha 2023

Vedoucí práce: Mgr. Karolína Šamánková

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 24. června 2023

Kamila Dvorská

Poděkování:

Velmi bych chtěla poděkovat mé vedoucí práce Mgr. Karolíně Šamánkové za její ochotu a trpělivost při konzultaci, za její věcné připomínky a vstřícné vedení bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině za jejich podporu, kterou mi byli, při psaní práce. Také děkuji svým kamarádkám a spolužačkám za motivaci a oporu během psaní této práce.

Klíčová slova (česky):

Korejská válka, Korejská letecká válka, dokumentární film, letectvo

Klíčová slova (anglicky):

Korean War, Korean Air War, Documentary, air force

Abstrakt (česky):

Tato práce je zaměřena na leteckou válku během válečného konfliktu na Korejském poloostrově v letech 1950-1953. První část práce představuje historické pozadí, popisuje válčící strany, průběh války, důsledky války a použitou leteckou techniku. Druhá část se zabývá analýzou dokumentárních filmů, dostupných s českým dabingem, zobrazujících korejskou válku. Výzkum je prováděn za pomoci sémanticko-strukturální analýzy. Cílem práce je zjistit, jak je letecká válka vyobrazena v dokumentárních filmech o korejské válce českému divákovi. Z výzkumu vyplývá, že letecká válka je podstatnou součástí korejské války, ale v dokumentárních filmech jí není věnován dostatek prostoru.

Abstract (in English):

This thesis focuses primarily on the air battles on the Korean Peninsula during the Korean War occurring from 1950 to 1953. The first part of the thesis introduces the historical background, describes the warring parties, the course of the war, the consequences of the war and the used aviation equipment. The second part deals with the analysis of documentary films depicting the Korean War available with Czech dubbing. The research is conducted using semantic-structural analysis. The aim of the thesis is to find out how the air war is portrayed in documentaries about the Korean War to Czech viewers. The research shows that the air war is an essential part of the Korean War, but it is not given enough space in documentaries.

OBSAH

ÚVOD	8
1 KOREJSKÁ VÁLKA.....	10
1.1 PRŮBĚH KOREJSKÉ VÁLKY	10
1.2 KOREJSKÁ LETECKÁ VÁLKA.....	16
<i>1.2.1 Průběh letecké války .....</i>	<i>18</i>
1.2.1.1 Bitva o Pusanský perimetr	20
1.2.1.2 Bitva u Inčchönu	22
1.2.1.3 Postup na sever.....	24
1.2.1.4 Bitva u řeky Yālù	26
1.2.1.5 Alej MiGů	29
1.2.1.6 Závěrečné roky války.....	30
1.3 DŮSLEDKY KOREJSKÉ VÁLKY.....	32
2 DOKUMENTÁRNÍ FILMY O KOREJSKÉ VÁLCE.....	35
2.1 METODOLOGIE.....	35
2.1.1 <i>Výběr dokumentárních filmů.....</i>	<i>35</i>
2.1.2 <i>Výzkumné otázky.....</i>	<i>35</i>
2.1.3 <i>Postup rozboru.....</i>	<i>36</i>
2.2 VÝZKUMNÁ ČÁST	37
2.2.1 <i>Představení vybraných dokumentárních filmů .....</i>	<i>37</i>
2.2.2 <i>Korea: Zapomenutá válka v barvě – první díl: Vypuknutí války.....</i>	<i>39</i>
2.2.2.1 Dopad na obyvatelstvo.....	39
2.2.2.2 Převaha ve vzdušném prostoru a zásobování jednotek.....	40
2.2.2.3 Shrnutí postřehů	41
2.2.3 <i>Korejská válka v barvě .....</i>	<i>41</i>
2.2.3.1 Podpora pozemním jednotkám a použití napalmu.....	41
2.2.3.2 Převaha ve vzdušném prostoru	42
2.2.3.3 Zásobování jednotek a převoz raněných vojáků	43
2.2.3.4 Shrnutí postřehů	43
2.2.4 <i>Korejská válka: Oheň a led .....</i>	<i>44</i>
2.2.4.1 Podpora pozemním jednotkám.....	44
2.2.4.2 Převoz raněných vojáků a zásobování jednotek	45

2.2.4.3	První proudová válka a převaha vzdušného prostoru	46
2.2.4.4	Použití napalmu a dopad na civilní obyvatelstvo.....	47
2.2.4.5	Shrnutí postřehů	48
2.2.5	<i>Letečtí stíhači v boji – druhý díl: Alej MiGů</i>	48
2.2.5.1	První proudová válka a výcvik pilotů	48
2.2.5.2	Převaha ve vzdušném prostoru	49
2.2.5.3	Shrnutí postřehů	50
2.2.6	<i>Nejdůležitější bitvy – druhý díl: Korejská válka</i>	50
2.2.6.1	Podpora pozemním jednotkám.....	50
2.2.6.2	Převaha ve vzdušném prostoru	51
2.2.6.3	Shrnutí postřehů	52
2.2.7	<i>Válka a zbraně – čtyřicátý sedmý díl: Válka v Koreji</i>	52
2.2.7.1	První proudová válka a výcvik pilotů	52
2.2.7.2	Podpora pozemním jednotkám.....	53
2.2.7.3	Použití napalmu.....	53
2.2.7.4	Zásobování jednotek	54
2.2.7.5	Shrnutí postřehů	54
2.3	VÝSLEDKY ANALÝZY.....	55
	ZÁVĚR	59
3	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:	60
4	SEZNAM OBRÁZKŮ:	63
5	SEZNAM ZKRATEK:	76
	PŘÍLOHA 1. LETOUNY POUŽITY BĚHEM KOREJSKÉ VÁLKY ZMÍNĚNÉ V PRÁCI	I
	PŘÍLOHA 2. VOJENSKÉ JEDNOTKY ZMÍNĚNÉ V PRÁCI	II

Úvod

„Ještě deset let před začátkem 1. světové války letadla neexistovala. [...] pozoruhodný vývoj letadla jako válečné zbraně na zcela novém bitevním poli – na obloze.“¹

Je velmi zajímavé, jak válka přispívá k pokroku na poli techniky. Od prvních pokusů člověka vzlétnout, k letounům překonávajícím rychlost zvuku, uplynulo pouhých čtyřicet let. Války přispěly i k rozvoji civilního letectví a umožnily lidem se pohodlně za krátký čas přepravovat do velmi vzdálených míst na Zemi. Letectvo během válek hrálo zásadní roli. Nejen v bombardování strategických míst, ale i v pomoci pozemním jednotkám při zásobování nebo přepravě raněných vojáků z nepřístupného terénu.

Na téma letecké války jsem se zaměřila z důvodu jejího opomíjení. Letecká válka a letectvo během konfliktu na Korejském poloostrově sehrálo zásadní roli na straně OSN a také přispělo k důležité historické události v letectví. Poprvé spolu sváděly vzdušné souboje proudové letouny se šípovitými křídly.

Cílem této práce je zjistit, jak je letecká válka vyobrazována českému divákovi, a to prostřednictvím dokumentárních filmů o korejské válce, které byly nebo stále jsou dostupné českému divákovi.

Práce je rozdělena na dvě části. První část se věnuje teoretickému rámci práce. Rozdělena je do tří podkapitol, jež se zabývají krátkým shrnutím korejské války s podrobnějším zaměřením na leteckou válku během konfliktu na Korejském poloostrově a shrnutím důsledků ozbrojeného konfliktu na území Koreje.

Druhá část se zabývá vyobrazením letecké války v dokumentárních filmech o korejské válce. Praktická část je rozdělena do tří podkapitol, které jsou následně dále členěny. První podkapitola blíže představuje sémanticko-strukturální analýzu, kterou jsem zvolila za metodologický postup pro analýzu dokumentárních filmů. Zdůvodňuji výběr dokumentů, dále uvádím své výzkumné otázky a v neposlední řadě nastiňuji postup při rozboru filmů. Ve druhé podkapitole se práce věnuje samotnému výzkumu. Předně jsou krátce představeny samotné dokumenty, které jsou následně analyzovány. V závěru shrnuji a představuji výsledky, ke kterým práce dospěla.

---

¹ LAWSON, Eric a LAWSON, Jane. *První letecká válka: srpen 1914-listopad 1918*. Brno: Jota, 1997, str. 6

V práci používám českou vědeckou transkripci s ohledem na výslovnost a bez spojovníků u dvouslabičných vlastních jmen, která zachovávám v původním korejském pořadí, tedy příjmení a následně křestní jméno. Pro přepis čínských názvů a jmen využívám mezinárodní přepis pīnyīn a přepis pro japonské názvy je podle oficiální české transkripce japonštiny. U místních názvů uvádím zkrácené znění, aby nedocházelo ke zdvojování, tedy například řeka Naktong, ostrov Wōlmi namísto řeky Naktonggang, ostrova Wōlmido.

1 Korejská válka

1.1 Průběh korejské války

Válka na Korejském poloostrově byla výsledkem vypjaté domácí politiky a eskalací studené války.² Je jediným otevřeným konfliktem celého období označovaného jako studená válka, kdy se přímo střetly vojenské síly Sovětského svazu, Čínské lidové republiky, Spojených států a spojenců Organizace spojených národů.³

Po kapitulaci Japonska byl Korejský poloostrov rozdělen podél 38. rovnoběžky na samostatné okupační oblasti. Na jih od 38. rovnoběžky byla prozatímní vláda zajištěna Spojenými státy a na sever od 38. rovnoběžky Sovětským svazem. Toto opatření mělo být pouze dočasné ve snaze vytvořit místní stabilní vládu, ale na přelomu roku 1947 a 1948 tyto snahy ztroskotaly na vnitro-korejském nepřátelství, výrazných rozporech v politice a mezinárodní neklidné situaci.⁴

Vznik dvou oddělených režimů byl zcela nevyhnutelný, vzhledem ke korejské i mezinárodní politické situaci. V září roku 1947 byl uskutečněn úmysl ze strany Spojených států přesunout korejskou otázku na půdu nově vzniklé Organizace spojených národů.⁵

Dne 14. listopadu roku 1947 se uskutečnilo, i přes nesouhlas Sovětského svazu, Valné shromáždění OSN, na kterém bylo usneseno, poměrem hlasů čtyřicet tři ku nule, že v Koreji proběhnou všeobecné volby pod dohledem OSN. Byla vytvořena Prozatímní komise OSN pro Koreu, která měla dohlížet na všeobecné volby vedoucí k vytvoření nezávislé korejské vlády.⁶ Sever však zpochybnil pravomoc OSN k převzetí takové mise a odmítl vstup komise na sever. OSN se rozhodlo, na nátlak ze strany USA, provést volby pouze na jihu. Volby proběhly na jaře roku 1948. V červenci byla novým Národním shromážděním přijata ústava a dne 15. srpna 1948 byla vyhlášena Korejská republika v čele s prvním prezidentem I Süngmanem (李承晩, ve funkci 1948-1960) na jižním území Korejského poloostrova. Sever na toto zareagoval a dne 25. srpna 1948 uspořádal vlastní

---

² RICHARDSON, Thomas, et al. The Korean War. In: *Fighting Australia's Cold War: The Nexus of Strategy and Operations in a Multipolar Asia, 1945-1965* [online]. Australia: ANU Press, 2021, str. 73

³ MALKASIAN, Carte. *Korejská válka 1950-1953*. Warszawa: Amercom S.A., 2011, str. 6

⁴ RICHARDSON, T. 2021, str. 73

⁵ ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: NLN, s.r.o., 2001, str. 247

⁶ SŎ, Čungšök. *Sadžingwa kŕimŕo ponŕn hanguk hjŕndäsa* [Moderní korejské dějiny vyobrazené na fotografiích a obrázcích]. 3 Pchan. Sŕul: ŕngdžin Čišikgkutŕ, 2020, str. 84

volby a dne 9. září byla vyhlášena Korejská lidově demokratická republika, v jejímž čele stál Kim Il-sŏng (金日成, ve funkci 1949-1994) na severním území pod silným vlivem SSSR.⁷

Konflikt na Korejském poloostrově vypukl, když severokorejské jednotky překročily 38. rovnoběžku brzy ráno v neděli 25. června 1950. Severokorejští vojáci překročili hranici s podporou stovek tanků sovětské výroby a bojových vrtulových letounů^{8,9}

Náhlý útok byl pro nepřipravenou Korejskou republiku pohromou¹⁰. Severokorejská armáda se nezadržitelným tempem posouvala od města Käsŏng (開城) dále na jih. Jihokorejská obranná linie dokázala na určitou dobu severokorejské vojsko zadržet na řece Imdžin (臨津江), ale v noci 26. června se severokorejský vojenský silám podařilo obrannou linii prolomit.

Útok zaskočil i amerického spojence KR. Reakce Spojených států byla velmi rychlá.¹¹ Ve Washingtonu byly tři hodiny odpoledne 24. června, když severokorejský útok začal. První zprávy o napadení přicházejí v devět večer washingtonského času téhož dne. Zprávy byly značně zmatené. I když si téměř nikdo nebyl jist, zda se nejedná pouze o přeshraniční výpady, americká strana jednala pohotově.

Spojené státy americké požádaly hned druhý den o zasedání Rady bezpečnosti OSN.¹² Prezident Harry S. Truman (ve funkci 1945-1953) považoval napadení Korejské republiky za součást širšího sovětského spiknutí proti západním zemím a věřil, že neúspěšná

---

⁷ ECKERT, C. J. 2001, str. 247

⁸ Před začátkem konfliktu navštívil Kim Il-sŏng (金日成, ve funkci 1949-1994) Moskvu s cílem přesvědčit Josifa V. Stalina (ve funkci 1941-1953), aby podpořil invazi. Zpočátku se Stalin zdráhal zapojit, ale dospěl k závěru, že to bude jisté vítězství s nízkým rizikem. V lednu roku 1950 Stalin podpořil plán invaze, ale měl podmínku, že bude SSSR pomáhat s vojenským plánováním a výcvikem vojsk, ale nezapojí do války své vojsko, a chtěl, aby se Máo Zédŏng zavázal pomoci, pokud to bude nutné. Přes některé výhrady v dubnu roku 1950 ČLR souhlasila. Zdroj: SETH, Michael J. *A Concise History of Modern Korea: From the Late Nineteenth Century to the Present*. 3rd ed. London: Rowman&Littlefield, 2020, str. 111

⁹ DORR, Robert F. al. *Stíhací esa korejské války*. Plzeň: Mustang, 1996, str. 6

¹⁰ Armáda KR nebyla oproti armádě KLR tak dobře vycvičená. Když Spojené státy stáhly svoje vojska z Koreje, zůstalo na poloostrově pouze 500 členů vojenské poradní skupiny, která měla pomoci s výcvikem nové jihokorejské armády. Jednotkám jihokorejské nové armády byly poskytnuty pouze ruční zbraně. Zdroj: SETH, M. J. 2020, str. 110

¹¹ KAMAS, Daniel. *Křídla nad Koreou 1950-1953: první střetnutí proudových letounů v dějinách*. Olomouc: Votobia, 1999, str. 19

¹² Tamtéž, str. 22-23

mise v Koreji by vyvolala agresí jinde.¹³ Jeho důvodem bylo, že v případě, kdy by se Spojené státy rozhodly nezasáhnout, každý malý stát v této oblasti by mohl být ohrožen komunistickou agresí. Největším potížením by čelili pravděpodobně Tchaj-wan a Indočína a dalo se předpokládat, že by to mělo fatální následky.¹⁴

Odpoledne 27. června korejského času (večer 26. června washingtonského času) dal prezident Truman povolení americkým námořním a vzdušným silám zaútočit kdekoli na jih od 38. rovnoběžky na severokorejské jednotky.¹⁵

Armáda KILDR se velmi lehce probodovala přes minimální odpor jihokorejských vojenských sil dále na jih. A i přesto, že se situace pro komunistickou stranu vyvíjela velice dobře, v Moskvě to vyvolalo znepokojení. Zvláště kvůli velmi rychlé reakci Spojených států, se kterou Sovětský svaz nepočítal. Také by se mohlo zdát, že situace, ve které se ocitla Korejská republika, by mohla prezidenta I Süngmana zlomit, ale to se nestalo.

Britský premiér Clement Attlee (ve funkci 1945-1951) se rozhodl 28. června poskytnout jihokorejské armádě pozemní, námořní i letecké bojové pluky. O dva dny později, 30. června prezident Truman zplnomocnil generála Douglase MacArthura¹⁶ (*1880 - †1964) vedením leteckých, námořních i pozemních jednotek do válečného konfliktu na Korejském poloostrově. Rozkaz o zahájení blokády severokorejského pobřeží a přístavů dostal od prezidenta Trumana admirál Forrest P. Sherman (*1896 - †1951). Ale generál MacArthur měl k dispozici pouze čtyři divize, ve kterých chybělo 30-40 % vojáků.¹⁷

---

¹³ RICHARDSON, T. 2021, str. 74

¹⁴ KAMAS, D. 1999, str. 22

¹⁵ RICHARDSON, T. 2021, str.74

¹⁶ Douglas MacArthur byl oceněn prezidentem Rooseveltem během druhé světové války Medailí cti a na konci války byl jmenován vrchním velitelem spojeneckých sil v poválečném Japonsku, kde se zasadil o přijetí nové japonské ústavy v roce 1946, která stanovuje, že Japonsko nesmí disponovat ozbrojenými silami. Zdroj: KIM, Nam-kjun. Tagüllasü Mägadö Čäpchjöngga: Miguge segiwa mägadö. [Přezkoumání Douglase MacArthura: Americké století a MacArthur]. *Kunsa* [online]. 2006, str. 190-191

¹⁷ Armáda USA byla velmi oslabena a v roce 1950 měla pouze desetinový rozpočet oproti roku 1945. Armáda disponovala pouze pár jednotkami na Dálném východě, které byly rozmístěné daleko od sebe. Zbylé síly USA pomáhaly v Evropě armádám NATO proti východoevropským zemím. Zdroj: *Korejská válka v barvě* [Korean War in Color] [dokumentární film]. Producent CASSEL, Christopher. USA, 2010, stopáž 0:08:30-0:08:48

Britové a Američané ale nebyli jediní, kteří Korejské republice nabídli pomoc. Podporu poskytlo 39 členských států OSN a jeden nečlenský.¹⁸ Spojené státy zajišťovaly největší vojenskou pomoc. V podílu spojeneckých vojenských sil poskytly více jak 93 % leteckých, 86 % námořních a 50 % pozemních sil. Ostatní členské státy OSN se podílely z více jak 5 % v leteckých, 7 % v námořních a téměř 10 % v pozemních silách a zbylá procenta náležela jihokorejské armádě.

Rada bezpečnosti OSN přijala 7. července na 476. schůzi rezoluci, kde stanovila jednotné velení pod USA. Následujícího dne, tedy 8. července, byl generál MacArthur určen jako velitel nově vzniklých sil OSN v Korejské republice.¹⁹

Mezitím se povedlo severokorejské armádě dobýt přístavní město Inčchön (仁川) sousedící s hlavním městem Söulem. Vláda Jižní Koreje utekla z hlavního města do Tädžönu (大田) na jihovýchodě poloostrova a američtí vojenští poradci uprchli ze Suwönu (水原), který taktéž přímo sousedí se Söulem na jihu.²⁰ Severokorejské jednotky postupovaly po zmocnění se Söulu takřka bez zaváhání a tlačily před sebou pozůstatky armády Korejské republiky směrem na Pusan (釜山).

Dne 5. července byla nasazena jednotka Task Force Smith²¹ u města Osan (烏山)²² proti severokorejské třetí pěší divizi, ale utrpěla obrovské ztráty a byla nucena se stáhnout do Tädžönu. Jihokorejská armáda ani americké jednotky nedisponovaly kvalitní protitankovou výzbrojí a pod útokem severokorejských divizí byly nuceny stáhnout se až k městu Pusan.

Téměř měsíc od vypuknutí války se armáda Severní Koreje probojovala až k přístavnímu městu Jösu (麗水), které padlo 27. července, a tím se armáda KLLDR dostala až k jižním břehům poloostrova. Odtud začaly severokorejské jednotky napadat poslední

---

¹⁸ Šestnáct členských států OSN poskytlo přímou vojenskou pomoc. A všech 39 států OSN a jedna nečlenská země (Japonsko) se podílely na distribuci potravin, uhlí a léků. Také poskytly dopravní prostředky, pronájmy překladišť a přístavů. Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 25

¹⁹ KAMAS, D. 1999, str. 24-27

²⁰ CATCHPOLE, Brian. *Korejská válka 1950-53*. Praha: BB art, 2003. ISBN 80-7341-073-7, Str. 26

²¹ Jednalo se o první bojové jednotky armády Spojených Států, o síle 540 vojáků. Zdroj: KAMAS, D. Olomouc: 1999, Str. 28

²² Osan se nachází 13 kilometrů jižně od města Suwön. Zdroj: Tamtéž, str. 28

odolávající oblast a to tzv. Pusanský perimetr²³. KLDR měla nadosah obsazení celého Korejského poloostrova a plánovala tak učinit do 15. srpna²⁴.

Při postupu severokorejských jednotek na Pusan se 14. července vylodily posily armády Spojených států, které se ihned připojily k jednotkám OSN. Dne 26. července do Pusanu připluly další posily, přepravené z nejbližší položené základny USA v Japonsku, z Okinawy (沖縄本島), které zaujaly obrannou linii Pusanského perimetru. Ale mezi jednotkami Spojených států vznikla mezera, kterou okamžitě využila severokorejská armáda a zaútočila na město Tägü (大邱). Spojeneckým jednotkám se nepovedlo zadržet severokorejský nátlak a musely znovu ustoupit.²⁵

Generál Walton H. Walker (*3. 12. 1889 - †23. 12. 1950) rozkázal 29. pluku bránit město Masan (馬山), a tím zacelil trhlinu na jihu. Mezitím se podařilo odrazit nepřátelský útok na jih od Masanu. Vojska Jižní Koreje a americké jednotky vytvořily obrannou linii podél řeky Naktong (洛東江), kterou měly šanci udržet.²⁶

Největší zvrat celé války nastal 15. září vyloděním vojsk OSN v přístavu Inčchön.²⁷ Na přelomu srpna a září začalo v korejském přístavu Pusan a v japonských přístavech Kóbe (神戸), Jokohama (横浜) a Sasebo (佐世保) nalodování bojové techniky a jednotek na válečné a transportní lodě. Ve dnech 13. a 14. září se flotily setkaly asi 56 kilometrů od Inčchönu. Ráno 15. září byla invazní vojska připravena na svůj první cíl, tím byl opevněný ostrov Wölmi (月尾島). S východem slunce byla námořní pěchota vysazena pod ochranou raketových lodí, které vyslaly na tzv. Zelenou pláž na tisíce raket. Armáda KLDR nekladla velký odpor a už v poledne byl celý ostrov pevně v rukou jednotek OSN. O necelé tři hodiny později se invazní plavidla obrátila proti přístavu Inčchön a zahájila palbu. Do půlnoci 16. září se Inčchön ocitl v rukou Spojených států.

---

²³ Pusanský perimetr bylo území na jihu Korejského poloostrova, které se rozpínalo od řeky Naktong až k přístavnímu městu Pusan. Frontová linie měla tvar půlkruhu a byla přibližně dvě stě kilometrů dlouhá. Rozloha tohoto území byla okolo sto šedesáti kilometrů čtverečních. Zdroj: ECKERT, C. J. 2001, str. 248, viz. Obrázek č. 1

²⁴ 15. srpna je svátek Den osvobození od japonské okupace. Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 29

²⁵ KAMAS, D. 1999, str. 28–29

²⁶ CARCHPOLE, B. 2003, str. 36-38

²⁷ Tamtéž, str. 47

Ihned na to zahájily námořní pěchotní jednotky Spojených států postup k řece Han (漢江), současně pátý pluk námořní pěchoty vyrazil zaútočit ze severu na Söul. Za čtyři dny od vylodění byl Söul obklíčen.

Současně s postupem vojsk na Söul vyrazila 16. září 8. armáda z Pusanského perimetru a tlačila před sebou zaskočené vojenské síly Severní Koreje. Situace se obrátila a byli to nyní Severokorejci, kteří byli obklíčeni spojeneckými jednotkami. Vojska OSN dobyla Söul nazpět již 26. září.

Za čtrnáct dní se frontová linie vrátila na 38. rovnoběžku. Severokorejci byli změnou postupu zaskočeni a měli nyní velké ztráty, přišli takřka o celé své letectvo, tím pádem letecký prostor byl plně pod kontrolou USA. Na sever postupující americké jednotky dále znepokojovaly také SSSR a ČLR. Když 1. října 1950 dosáhly 38. rovnoběžky, byla KLRD vyzvána OSN k podepsání kapitulace a Rada bezpečnosti OSN dne 7. října schválila rezoluci, která zplnomocnila svá vojska k obsazení Severní Koreje.

Postup spojeneckých vojsk stále zrychloval. Již 19. října jihokorejská armáda obsadila hlavní město KLRD Pchjŏngjang (平壤), který se nachází 150 kilometrů od hranic, 25. října se šestá divize jihokorejských jednotek probjovala k hraniční řece Yālù (kor. Amnok 鴨綠江). ČLR na jejich přiblížení ihned reagovala. Stejného dne v noci překročily oddíly čínských „lidových dobrovolníků“²⁸ a zaútočily na sedmý pěší pluk jihokorejské armády. Dne 30. října čínská invaze posílila a na poloostrov vstoupily statisíce čínských vojáků.

Dne 24. listopadu se povedlo jihokorejským vojenským silám opět dostat až k řece Yālù, ale o dva dny později se čínští „lidový dobrovolníci“ probjovali dále na jih a americké jednotky musely být evakuovány. O měsíc později, tedy 24. prosince, jednotky čínských „dobrovolníků“ zatlačily spojenecké jednotky k 38. rovnoběžce.²⁹

V lednu roku 1951 čínské jednotky prolomily 38. rovnoběžku a válka se znovu posunula na území Jižní Koreje. Söul byl podruhé dobyt 4. ledna. A osvobozen byl až po dvou měsících, tedy 15. března a o měsíc později fronta ustrnula na 38. rovnoběžce.

---

²⁸ Jednalo se o vojáky z čínské lidové armády. Tím, že byli vojáci označováni jako „dobrovolníci“ nemohla být ČLR obviněna ze zasahování do války. Zdroj: *Válka a zbraně*. 47. díl, Války v Koreji [Weapons of War] [epizoda dokumentární série]. Režie COLLIER, Kevin, Velká Británie, 2006, stopáž 0:16:10-0:16:22

²⁹ KAMAS, D. 1999, str. 34-41

Tato situace vytvořila podmínky k prvnímu mírovému jednání. Ze strany Moskvy a Běijingu koncem června přicházely zprávy, které signalizovaly, že nejsou zcela proti jistým opatřením vedoucím k ukončení konfliktu. První jednání o ukončení války proběhla v Käsöngu mezi 8. červencem a 23. srpnem 1951. Obnovila se 25. října 1951 v Pchanmundžömu (板門店)³⁰, i přesto se dostala do mrtvého bodu.³¹

Až změna dvou státních představitelů rozhovory opět rozhýbala. V USA byl 4. listopadu 1952 zvolen nový prezident Dwight D. Eisenhower (ve funkci 1953-1961), který osobně přiletěl do Koreje hned měsíc po zvolení, aby našel řešení z bezvýhodné situace v mírovém jednání. O čtyři měsíce později, tedy 5. března 1953, zemřel Josif V. Stalin (ve funkci 1941-1953). Jednání začala být vedena v jiném duchu a přiblížila ukončení konfliktu.

Bojová linie byla už dlouhou dobu stabilizovaná a vznikly nové podmínky pro podepsání dohody o ukončení války. Po dvou letech zdlouhavých vyjednávání byla 20. července 1953 stanovena demarkační linie mezi oběma stranami a kopírovala současný stav fronty. Ustanovila se také demilitarizovaná zóna, která se rozprostírá dva kilometry na obě strany od demarkační linie. Korejská lidově demokratická republika a Organizace spojených národů podepsaly dohodu o příměří 27. července 1953 v Pchanmundžömu prostřednictvím svých zástupců, generálů Nam Ila (南日, *1915 - †1976) a Williama K. Harrisona (*1895 - †1987). Zbraně utichly v deset hodin večer korejského času.³²

1.2 Korejská letecká válka

Jak už bylo zmíněno v předchozí podkapitole, severokorejské ozbrojené síly překročily 38. rovnoběžku na jih za úsvitu v neděli 25. června 1950 se vzdušnou podporou bojových letounů sovětské výroby³³. Vojenské vzdušné síly KLLDR již ve tři hodiny odpoledne zaútočily na letiště Kimpcho (金浦), kde zničily kontrolní věž a sklady

---

³⁰ Pchanmundžömu leží na 38. rovnoběžce na západě poloostrova. Od roku 1953 se Panmundžömu nachází v demilitarizované zóně.

³¹ Tamtéž, str. 43-47

³² Tamtéž, str. 49-50

³³ Jednalo se o letouny Iljušin Il-10, Jakovlev Jak-3, Jak-7, Jak-9, Jak-18 a Lavočkin La-7. Zdroj: DORR, R.F. 1996, str. 6

pohonných hmot. Následně čtyři letouny Jak-9³⁴ zaútočily na letiště v Söulu a v sedm hodin večer došlo k druhému napadení letiště Kimpcho.³⁵

Druhého dne, tedy 26. června proběhl první vzdušný souboj korejské války v prostoru Söul-Inčchön. Během hlídkového letu nad hlavním městem KR³⁶ dva letouny F-82G Twin Mugtang³⁷ narazily na severokorejské stíhací letouny La-7³⁸. Poručík William G. Hudson nařídil shodit přídavné palivové nádrže a zaútočit na letouny severokorejské armády. Piloti La-7 zahájili palbu z příliš velké vzdálenosti, když se jim nepodařilo F-82 zasáhnout, rychle se stáhli.³⁹

Následujícího dne, 27. června došlo k boji nad letištěm Kimpcho, na které zaútočilo severokorejské letectvo. Nad letištěm v tu dobu hlídkovali F-82G, po několika hodinách se do boje přidaly proudové letouny F-80 Shooting Star⁴⁰. Na konci dne letectvo KILDR přišlo o šest letounů⁴¹ a Spojené státy ztratily jeden letoun F-82.

Dne 29. června došlo k leteckému souboji nad městem Suwön, které severokorejsí piloti ostřelovali a bombardovali. Severokorejci se toho dne objevili ve vzdušném prostoru nad Suwönem šestkrát. Dařilo se jim tímto narušovat hlídkové lety F-80, ale pilotům letounů Shooting Star se podařilo v dopoledních hodinách sestřelit dva severokorejské letouny La-9⁴² a Il-10⁴³ a piloti stíhacích letounů F-51D Mustang⁴⁴ sestřelili čtyři letouny Jak-9. Letectvo Spojených států přišlo o nákladní vojenský letoun C-54 Skymaster^{45, 46}.

---

³⁴ Viz. Obrázek č. 2 a 3

³⁵ JACKONSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999, str. 9

³⁶ Hlídkovací lety probíhaly pro dosažení bezpečnosti evakuace amerických obyvatel ze Söulu, které nařídil americký velvyslanec John J. Muccio (*1900-†1989) krátce před půlnocí 25. června 1950. Zdroj Tamtéž, str. 9

³⁷ Viz. Obrázek č. 7

³⁸ Viz. Obrázek č. 4

³⁹ DORR, R.F. 1996, str. 7

⁴⁰ Viz. Obrázek č. 8 a 9

⁴¹ Severokorejské letectvo bylo složeno výhradně z mladých dobrovolníků, kteří neměli dostatečné zkušenosti. Jejich výcvik zajišťovali veteráni z druhé světové války. Předávali vojákům zkušenosti z let 1941-1945 z bojů na východní frontě. Zdroj: JACKONSON, R. 1999, str. 9

⁴² Viz. Obrázek č. 5

⁴³ Viz. Obrázek č. 6

⁴⁴ Viz. Obrázek č. 11

⁴⁵ Viz. Obrázek č. 10

⁴⁶ KAMAS, D. 1999. str. 54-57

Během následujících dní (do 20. července) si piloti USA připsali čtrnáct vítězství, k nimž námořní jednotky získaly další dvě. Následující vítěznou bitvu si vzdušné síly Spojených národů připsaly až v listopadu 1950, kdy vylovení v přístavním městě Inčchön změnilo dosavadní vývoj válečného konfliktu na Korejském poloostrově a jihokorejská armáda začala postupovat na sever.⁴⁷

1.2.1 Průběh letecké války

V půlce července bylo leteckým průzkumem zjištěno, že několik letounů Jak-9 operuje z letiště Kimpcho, proto v odpoledních hodinách 15. července bylo letiště bombardováno. Podle dostupných zdrojů byla většina severokorejského letectva soustředěna na letištích kolem hlavního města KLRD a Ondžongni (溫井里), které je vzdálené 150 kilometrů na východ od Pchjŏngjangu. Ve dnech 18. a 19. července byly tyto cíle podrobeny náletům letounů bojové skupiny 77⁴⁸. Piloti námořních letounů zničili na zemi třicet dva nepřátelských strojů a třináct poškodili.

Dne 19. července jihokorejské letectvo zaútočilo na několik satelitních letišť letectva KLRD, kolem severokorejského hlavního města, kde sedm letounů F-80 zničilo na zemi patnáct severokorejských strojů. Následujícího dne bombardovalo čtrnáct bombardérů B-29⁴⁹ přistávací dráhy na všech letištích v blízkosti Pchjŏngjangu.

Severokorejské letectvo nebylo sice zcela zničeno, ale nepředstavovalo reálnou bojovou hrozbu. Pokud letecký průzkum Spojených národů narazil na severokorejský nepřátelský letoun, ihned jej sestřelil. Zničení letectva KLRD poskytlo pilotům Spojených států možnost manévrovat v severokorejském vzdušném prostoru, aniž by se obávali nepřátelských letounů.⁵⁰

Dne 23. července padesát bombardérů B-29 zaútočilo na ropnou rafinérii v přístavním městě Wŏnsan (元山), které se nachází na východním pobřeží, 180 kilometrů od 38. rovnoběžky.⁵¹

---

⁴⁷ DORR, R.F. 1996, str. 7

⁴⁸ Bojová skupina 77 (Task Force 77) – označení pro spojeneckou sestavu letadlových lodí námořnictva Spojených států tvořenou letadlovou lodí USS Valley Forge. Zdroj JACKSON, R. 1999, str. 15

⁴⁹ Viz. Obrázek č. 12 a 13

⁵⁰ JACKSON, R. 1999, str. 22-23

⁵¹ KAMAS, D. 1999, str. 63

Od 17. července čtyřicátá stíhací perut' páté letecké armády Spojených států vedla osamocenou válku podél východního pobřeží směrem k jihokorejskému přístavnímu městu Pchohang (浦項), které leží přibližně 70 kilometrů na východ od města Tägü. Severokorejské armádní jednotky během tří dnů ztratily všechny dopravní prostředky. Vojáci armády KILDR byli pod nepřetržitými leteckými útoky, které přinutily severokorejské jednotky postupovat pouze v noci.

Letectvu OSN se podařilo taktickými leteckými útoky zpomalit nepřátelskou pozemní ofenzívu, ale nebylo schopno ji zcela zastavit. Armáda Korejské lidové demokratické republiky nadále pokračovala v postupu po celé frontové linii a hlavní úder soustředila směrem k městu Tädžön.⁵² Dne 19. července severokorejské letectvo pomocí bombardérů Jak začalo bombardovat most jižně od města Tädžön. Úmyslem bylo odříznout únikovou cestu a obklíčit město z obou stran.⁵³ Následující ráno vtrhly jednotky do města, které padlo ještě toho dne v podvečer a pozemní jednotky Spojených států a Korejské republiky byly nuceni ustoupit směrem k Pusanskému perimetru.

Dne 23. července dorazila do Tokia letadlová loď Spojených států se 145 letouny F-51 Mustang. První skupina přeškolených pilotů na tento typ letounu byla 40. a 51. perut', která se přemístila začátkem srpna na Korejský poloostrov. Každá z obou jednotek disponovala dvaceti pěti letouny Mustang. K 11. srpnu 1950 mělo letouny F-51 k dispozici šest stíhacích bombardovacích jednotek páté letecké armády USA.⁵⁴

Od 2. srpna se letectvo Spojených národů s bombardéry B-29 zaměřilo na zničení zásobovacích tras mezi 38. a 37. rovnoběžkou. Cílem byly železniční uzly a 44 mostů⁵⁵. Do

---

⁵² JACKSON, R. 1999, str. 23

⁵³ CATCHPOLE, B. 2003, str. 32

⁵⁴ JACKSON, R. 1999, str. 23-24

⁵⁵ Na mosty byly shazovány pumy o váze 227 kilogramů, ale mosty, které byly z větší části postaveny Japonci za japonské okupace Koreje během let 1905-1945, těmto bombám odolávaly. Stejně neúčinné byly pumy o hmotnosti 454 kilogramů. Největší potíže měly jednotky bombardérů se železničním mostem přes řeku Han západně od hlavního města KR. Ani bomby o hmotnosti 908 kilogramů a 1816 kilogramů nedokázaly most poničit natož zničit. Jednotkám nepomohly odhalit slabé místo mostu ani japonské stavební dokumenty nebo rady odborníků.

Ke zničení mostu nakonec napomohla soutěživost pilotů, kteří mezi sebou soupeřili, kdo zničí most jako první, a tím získá výhru v podobě dvanácti lahví bourbonu. Železniční most byl zničen 19. srpna. Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 68

konce srpna 1950 bylo mezi Söulem a řekou Naktong zcela zničeno třicet sedm mostů a sedm bylo tak těžce poškozeno, až nebylo možné je použít.⁵⁶

1.2.1.1 Bitva o Pusanský perimetr

Začátkem srpna roku 1950 ohlásila letecká hlídka hrozbu pro město Pusan, když šestá divize armády KLDK překročila u města Kunsan (群山) řeku Kum (錦江), která ústí do Žlutého moře. Jednotky OSN proto předpokládaly, že severokorejská vojska zahájí ofenzívu na Pusan ze západu.

Bezvýhodné situaci se dalo předejít pouze nasazením nových posil. Dne 3. srpna se do Korejské války poprvé zapojili piloti námořní pěchoty (peruť VMF-214), kteří s letouny Corsair⁵⁷ zničili mosty, železnici a zásobovací sklady ve městě Čindžu (晋州), které leží západně zhruba 100 kilometrů od města Pusan. Dne 7. srpna 1950 se jednotka VMF-214 zásadně zapojila do bojů u města Čindžu, kde podporovala pozemní jednotky armády KR. Pilotům námořní pěchoty se povedlo zcela zničit kolonu severokorejských jednotek u města Käsöng (開城), které se nachází na hranici mezi KR a KLDK. Ale protiofenzíva OSN i přes leteckou převahu skončila neúspěchem. Ozbrojené síly KLDK se houževnatě bránily a Spojené státy byly 20. srpna nuceny ustoupit zpět k městu Mansan.

Další hrozbou v tomto období byla pro jednotky OSN čtvrtá severokorejská divize, která v noci 6. srpna překročila řeku Naktong u města Jöngsan (靈山), které se nachází mezi městy Tägu a Mansan, a obsadila strategicky významný hřeben Obongni a Jetelový vrch⁵⁸ na východ od řeky. Tato oblast byla výhodná z důvodu velmi důležité železniční trati a silnice spojující město Pusan s Tägu. Pokud by se severokorejským jednotkám podařilo proniknout do tohoto prostoru, rozdělily by tím Pusanský perimetr na dvě oblasti.⁵⁹

Vojska USA okamžitě udeřila, ale situaci komplikovalo množství uprchlíků, za něž se mnozí severokorejští vojáci převlékali, a tak mohli podávat informace o rozmístění obrany jihokorejských jednotek. V boji o Obongni nastal zvrát dne 18. srpna, kdy se OSN podařilo zajistit celý hřeben.⁶⁰ Po zahájení nočních útoků třetí bombardovací skupiny

---

⁵⁶ KAMAS, D. 1999, str. 68-69

⁵⁷ Viz. Obrázek č. 14

⁵⁸ Hřeben Obongno a Jetelový vrch se nacházejí v místě, kde se řeka Naktong stáčí do pravého úhlu a řeka tak chrání vojska ze tří stran. Zdroj: CARHPOLE, B. 2003, str. 37

⁵⁹ JACKSON, R. 1999, str. 25-27

⁶⁰ CARHPOLE, Praha: 2003, Str. 36-38

a námořní jednotky VP-6 na transportéry a dělostřelectvo jednotek KLCDR zabránili útoku na Tägu.

Během tohoto souboje se 15. srpna pátá letecká armáda zaměřila na město Wägwan (倭館), které se nachází pouhých 40 kilometrů od Tägu. V této oblasti bylo pět divizí Korejské lidové armády. Piloti Spojených národů zahájili řadu útoků, které zabily okolo tři sta nepřátelských vojáků a zničily značné množství tanků T-34 sovětské výroby.⁶¹

Dne 18. srpna ozbrojené jednotky KLCDR zaútočily v prostoru kolem města Tägu. Severokorejské armádě se povedlo rozdělit první a šestou jihokorejskou divizi a probojovat se až do vzdálenosti 19 kilometrů od Tägu. V tomto důležitém období byly zvláště aktivní piloti stíhacích bombardérů F-51 Mustang páté letecké armády. Letci prováděli vyčerpávající operace po dobu dvou dnů, přičemž se snažili využít denního světla do poslední chvíle, a tím vyvinuli na severokorejské jednotky ohromný tlak. Letecké útoky výrazně usnadnily situaci jednotkám Korejské republiky.⁶²

V noci z 31. srpna na 1. září ozbrojené síly Korejské lidově demokratické republiky zahájily masivní ofenzívu proti Pusanskému perimetru.⁶³ Ihned dokázaly rozdrtit obranu jihokorejských jednotek a dobyly město Haman (咸安), 60 kilometrů západně od města Pusan. Ve stejném okamžiku překročily dvě divize severokorejských jednotek řeku Naktong a následujícího dne se zmocnily města Jöngsan. Při tomto útoku rozdělily druhou pěší divizi Spojených států na dvě části. Další útok ze strany KLCDR přišel v oblasti kolem města Wägwan. Dne 6. září se severokorejská armáda probjovala až do vzdálenosti 13 kilometrů od města Tägu.⁶⁴ Dne 5. září uvažoval generál Edwin A. Walker (*1903 - † 1993) o vydání rozkazu k ústupu osmé armády. V průběhu následujících tří dní byly severokorejské ozbrojené jednotky za silné podpory tanků, dělostřelectva a převážně letectva zatlačeny zpět do výchozí pozice.⁶⁵

Vzdušnou podporu pozemním jednotkám Spojených národů poskytli piloti stíhacích bombardérů letectva i námořnictva. Dne 1. září pátá letecká armáda napomohla druhé a dvacáté páté divizi Spojených států sto šedesáti leteckými útoky. Velmi účinné byly

---

⁶¹ JACKSON, R. 1999, str. 27

⁶² Tamtéž, str. 31

⁶³ KAMAS, D. 1999, str. 71

⁶⁴ JACKSON, R. 1999, str. 32

⁶⁵ KAMAS, D. 1999, str. 71

letouny F-51. Použitím napalmových náloží osvobodily jednotku OSN, která byla obklíčena severokorejskými silami.

Na konci prvního týdne v září drželi severokorejské jednotky pevně frontovou linii po celé délce. Dne 11. září letectvo námořní pěchoty, velitelství bombardovacího letectva a pátá letecká armáda zahájily 683 leteckých útoků, které naznačily první známky hroutící se linie KLDŘ.⁶⁶

1.2.1.2 Bitva u Inčchönu

V polovině září severokorejská ofenzíva selhala. Síly OSN dokázaly ustát silné útoky a staly se tak silnějšími. První fáze bojů byla u konce.

Boj proti severokorejským jednotkám umožnilo spojené úsilí pozemních, vzdušných a námořních sil několika zemí. Letectvo OSN poskytlo zásadní pomoc k zastavení nepřátelské ofenzívy. Došlo k poškození stovek tanků, dopravních prostředků, kterými armáda KLDŘ disponovala. Taktéž ke zničení velké části průmyslu na sever od 38. rovnoběžky.

Po uvolnění se ze spárů severokorejských sil zahájil generál MacArthur druhou fázi Korejské války. Plánem bylo zaútočit na přístavní město Inčchön na západním pobřeží nedaleko hlavního města Korejské republiky.⁶⁷

Na začátku září začaly nad Inčchönem foto-průzkumné lety, které měly informovat o dané situaci v oblasti před plánovanou invazí. Od pátého září byly zahájeny opakované útoky v prostoru Söul-Inčchön bombardéry B-29, letouny páté letecké armády. Bojová skupina 77 se skládala během tohoto období z doprovodných plavidel, letadlové lodi USS *Philippine*, která se ke skupině přidala 5. srpna 1950, USS *Valley Forge* a nově doplnila skupinu také letadlová loď USS *Essex*. Tato formace námořních leteckých jednotek měla za úkol vzdušné krytí v prostoru vylodění a útoky na zásobovací cesty nepřítele.⁶⁸

Dne 10. září započali piloti stíhacích bombardérů F4U Corsair námořní pěchoty předběžný útok na ostrov Wölmí. Dne 13. září zahájily čtyři křižníky námořnictva

---

⁶⁶ JACKSON, R. 1999, str. 32

⁶⁷ THOMPSON, Wayne a NALTY, Bernard C. *Within Limits: The U.S. Air Force and the Korean War*. Washington, DC: Government Printing Office, 1999, str. 20-21

⁶⁸ KAMAS, D. 1999, str. 72-73

Spojených států a Velké Británie dělostřeleckou přípravu a šest torpédoborců vytvořilo námořní blokádu ve vodách kolem Inčchönu.⁶⁹

Vylodění u Inčchönu bylo naplánováno na 15. září 1950. Tento den měl příliv dosahovat maxima kolem 10 metrů, což mělo být dostatečné pro dopravení se s velkými plavidly až k plážím.⁷⁰

V den plánovaného útoku, v půl sedmé ráno, vojáci z páté brigády námořní pěchoty vstoupili na pláže ostrova Wölni. Severokorejské jednotky nekladly odpor a během necelých dvou hodin byl celý ostrov dobyt OSN. Tímto byla cesta do přístavního města Inčchön volná. V časných odpoledních hodinách společně válečné loďstvo a stíhací bombardéry námořnictva a námořní pěchoty započaly ostřelování obrany inčchönského přístavu. Cílem bylo oslabit obranyschopnost nepřítele v přípravě na vylodění, které mělo proběhnout za nejvyššího přílivu v půl šesté v podvečer. Útok byl zahájen podle časového plánu, jemuž předcházelo čtyřiceti pěti minutové ostřelování přístavu. Námořní jednotky OSN vstoupily na břeh na dvou různých místech, kolem půlnoci téhož dne obsadily veškerá předem určená místa a objekty. Během této akce ztratily 196 vojáků, ale jen dvacet z nich bylo zabito. Generálovi MacArthurovi se jeho riskantní krok vyplatil s minimální ztrátou dvaceti mrtvých a 196 ztracených vojáků. Severokorejské jednotky se urputně bránily, ale vojska OSN byla ve velké převaze.⁷¹

Během těchto bojů bylo vysláno osmdesát dva bombardérů B-29 na podporu vylodění u města Inčchön, ale kvůli špatnému počasí piloti letounů zaútočili na sekundární cíle ve Wönsanu a v Pchjöngjangu. Počasí se zlepšilo až 18. září, kdy čtyřicet dva letounů B-29 shodilo v oblasti Söul-Inčchön 1 600 pum na ozbrojené síly KLDK.⁷²

Za svítání 16. září, zatímco námořní pěšáci Korejské republiky a pátého pluku dokončovali obsazení Inčchönu, byly vytvořeny dvě vlny invaze směřující na hlavní město KR. Jednou z útočných jednotek byla první brigáda námořní pěchoty, která zamířila přímo k průmyslovému předměstí a k řece Han, druhou byla pátá brigáda námořní pěchoty, která směřovala k letišti Kimpcho s úmyslem se ho zmocnit a následně měla vést útok na Söul ze severozápadu.

---

⁶⁹ JACKSON, R. 1999, str. 34-35

⁷⁰ CATCHPOLE, B. 2003, str. 50

⁷¹ JACKSON, R. 1999, str. 35-36

⁷² KAMAS, D. 1999. str. 73

KLDR se pokoušela letiště v Kimpcho bránit, ale po noci plné bojů padlo 17. září do rukou USA. Ukázalo se, že severokorejské letectvo letiště téměř nevyužívalo, byly zde pouze dva letouny IL-10 a jeden letoun Jak-9. Předpokládalo se, že vzdušné síly KLDR stáhly letouny z oblasti poté, co letectvo OSN zahájilo invazní útoky na inčchönský přístav.⁷³

Pouze v jednom případě se severokorejsí letci 17. září odhodlali k obraně ofenzivě a zaútočili se dvěma letouny Jak-9 na invazní námořnictvo Spojených národů. Piloti Jaků se drželi v nízké letové hladině a do poslední chvíle byli chráněni nízkou oblačností, než pronikli ke kotvišti křižníků OSN. Posléze, když letouny Jak-9 vylétly z mraků, pokoušely se zasáhnout těžký křižník USS Rochester a britský lehký křižník HMS Jamaica.⁷⁴

Útok na Inčchön odřízl cestu severokorejským jednotkám ustupujícím z oblasti Pusanského perimetru, kde osmá armáda zahájila 16. září vlastní ofenzívu. Méně než třetina armády KLDR unikla ze sevření jednotek Spojených národů a překročila 38. rovnoběžku na sever. Zhroucení armády KLDR bylo devastující. Necelých čtrnáct dní po vylodění v Inčchönu, 27. září, jednotky Spojených národů dobyly hlavní město Korejské republiky nazpět. Následně prezident Truman pověřil generála MacArthura, aby ozbrojené síly Spojených států pronásledovaly severokorejská vojska za 38. rovnoběžku, ale OSN nikdy výslovně neschválilo invazi do Severní Koreje. Na Valném shromáždění OSN se někteří členové obávali, že vpád na sever by znamenal zapojení Čínské lidové republiky do Korejské války.⁷⁵ Dne 7. října nakonec Valné shromáždění Organizace spojených národů přijalo nejednoznačné usnesení, které umožnilo silám OSN překročit hranici a operovat severně od 38. rovnoběžky.⁷⁶

1.2.1.3 Postup na sever

Generál MacArthur vytvořil další výsadkovou operaci, tentokrát na východním pobřeží Korejské lidově demokratické republiky ve městě Wönsan. Využity na tuto operaci měly být jednotky námořní pěchoty stažené z inčchönského přístavu, které se 7. října nalodily na plavidla a směřovaly kolem celého Korejského poloostrova k městu Wönsan. Vylodění bylo naplánováno na 20. října. Tento plán ale zkritizoval generál Walker a admirál Charles

---

⁷³ JACKSON, R. 1999, str. 36-37

⁷⁴ KAMAS, D. 1999, str. 73

⁷⁵ THOMPSON, W. a NALTY, B.C. 1999, str. 21

⁷⁶ I, Mjōng-hwan a KIM, Kwan-ho. Hanguk čöndžänggi četchudžöntchugi kongdžungdžöntchu jöngu: 1950. 11.-1953. 7.[Studie o bojích proudových letounů během Korejské války: 11. 1950-7.1953]. *Kunsa* [online]. 2015, Str. 232

Turner Joy (*1895 - † 1956), kteří navrhovali dosáhnout obsazení pomocí pozemních jednotek, které se rychlým tempem posouvaly po východním pobřeží na sever, ale jejich návrhy byly zamítnuty.

Dne 10. října došlo k tomu, čeho se generál Walker a admirál Joy obávali. Do města vstoupily jihokorejské jednotky, ale vojáci námořní pěchoty byli uvězněni na lodích, protože se kvůli zaminovanému přístavu a jeho vodám nemohli vylodit. Musely proto zasáhnout letouny PBM Mariner Sunderland⁷⁷, které přelétaly nad touto oblastí a palbou palubních zbraní se snažily zničit co nejvíce plovoucích min. Tato metoda byla velmi zdoluhavá, takže se vše zpozdilo až do příplutí povrchových plavidel určených k likvidaci min. Vylodění bylo nakonec uskutečněno o čtyři dny později, tedy 24. října.

Mezitím osmá armáda USA dobyla 9. října Käsöng a překročila 38. rovnoběžku. Vzdušnou podporu jí přitom poskytovaly stíhací bombardéry páté letecké armády. Dne 15. října obrněné jednotky první jízdní divize vstoupily do oblasti hlavního města KĽDR. Severokorejské síly byly převálcovány leteckými útoky a dělostřeleckou palbou a dne 19. října první jízdní divize a dvacátá sedmá brigáda Velké Británie vnikla na předměstí Pchjöngjangu.⁷⁸

Dne 20. října byl naplánovaný výsadek 187. pluku poblíž měst Sunčchön (順川) a Sukčchön (肅川), které tvoří velký průmyslový a železniční komplex přibližně 48 kilometrů severně od Pchjöngjangu. Téhož dne odpoledne v plánované výsadekové zóně a v jejím okolí zahájilo intenzivní letecké útoky sedmdesát pět letounů Mustang, šedesát dva letounů F-80 Shooting Star a pět B-26⁷⁹ páté letecké armády. V průběhu dopoledne bylo vysazeno 2860 výsadkářů a tři sta tun zásob. Výsadkáři rychle obsadili vrch, který byl nedaleko měst, následně bylo během tří dnů do oblasti vysazeno dalších tisíc vojáků a sto devadesát tun nákladu. Než 23. října dorazila první jízdní divize poté, co obsadila hlavní severokorejské město, kdy výsadekový bojový pluk zabil 2700 severokorejských vojáků a 3000 jich zajal.

Další postup jednotek OSN vedl do města Iwön (利原)⁸⁰, které je 145 kilometrů severovýchodně od města Wönsan, kde se vylodila sedmá pěší divize Spojených států.

---

⁷⁷ Viz. Obrázek č. 15

⁷⁸ JACKSON, R. 1999, str. 41-42

⁷⁹ Viz. Obrázek č. 20

⁸⁰ V Severo-korejštině se město zapisuje jako Riwön.

Mezitím jihokorejské pozemní jednotky za podpory vzdušné obrany letounů Corsair námořní pěchoty dále postupovaly podél pobřeží směrem k hraniční řece Yālù.

Dne 25. října 1950 jihokorejské jednotky, které se blížily k řece Yālù, hlásily, že odpor severokorejského vojska sílí. Ukázalo se, že se k nim přidaly divize čínských lidových dobrovolníků.⁸¹

1.2.1.4 Bitva u řeky Yālù

Dne 18. října se hlídkové lety vrátily s fotografickým důkazem přítomnosti sedmdesáti pěti stíhacích letounů, včetně proudových letounů MiG-15 sovětské výroby, na letecké základně v Āndōng⁸² (安東) ležící přímo za řekou Yālù.⁸³

Zlomovým bodem v korejském konfliktu se stal 1. listopad roku 1950. Poprvé se na obloze nad Korejským poloostrovem objevila skupina proudových letounů MiG-15^{84, 85}, která napadla šest letounů F-51 Mustang. Dnem, kdy do Korejské války vstoupil MiG-15, skončila vzdušná převaha leteckých jednotek Spojených států na korejském nebi.⁸⁶

Brzy poté, co se letoun MiG-15 připojil k vzdušným silám KLR, bylo zřejmé, že standartní proudový stíhací letoun F-80 Shooting Star páté letecké armády nad ním zaostává takřka ve všech parametrech, kromě střemhlavého letu a obratnosti. Proto generál Hoyt S. Vandenberg (*1899-†1954) dne 8. listopadu dal rozkaz o převelení dvou leteckých stíhacích jednotek do Koreje. Jednalo se o čtvrtou stíhací skupinu se stroji North American F-86A Sabre⁸⁷ a dvacátou sedmou doprovodnou stíhací skupinu s letouny Republic F-84E Thunderjet⁸⁸. Druhá z povolanych jednotek byla začleněna u velitelství strategického letectva a měla doprovázet bombardéry B-29 na misích při náletech na krátkou vzdálenost.

Ačkoliv se obě stíhací jednotky přemístily na bojiště v rekordním čase, než se dostaly přes Tichý oceán, situace se na bitevním poli rychle zhoršila. Původně se plánovalo umístit čtvrtou stíhací jednotku v severokorejském hlavním městě a dvacátou sedmou skupinu na

---

⁸¹ Tamtéž, str. 42

⁸² Letecké základny v ČLR, KLR, KR a v Japonsku viz. Obrázek č. 23

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ Viz. Obrázek č. 16

⁸⁵ I, Mjōng-hwan a KIM, Kwan-ho. 2015, str. 222

⁸⁶ VRANÝ, Jiří a KRUMBACH, Jan. *Ilustrovaná historie letectví: Mikojan-Gurjevič MiG-15, Lavočkin La-4 a La-7, Fokker D VII*. Praha: Naše vojsko, 1985, str. 19

⁸⁷ Viz. Obrázek č. 17

⁸⁸ Viz. Obrázek č. 18 a 19

letišť v Kimpcho, ale počátkem zhoršující se situace toto rozmístění nebylo možné realizovat. Dvacátá sedmá stíhací jednotka s letouny F-84E Thunderjet se připojila k jednotkám v Itazuke (板付)⁸⁹ v Japonsku a čtvrtá stíhací jednotka s letouny F-86A Sabre byla umístěna na letišť v Tāgu.⁹⁰

Mezitím 5. listopadu generál MacArthur určil, že všechna města, továrny a vesnice na území KILDR se stanou vojenskými a taktickými cíli. Jedinými třemi místy vyloučenými z bombardování byly přístavní město Radžin (羅津)⁹¹, které se nachází na východním pobřeží pouhých 33 kilometrů od hranice se Sovětským svazem, vodní elektrárna a jeden most přes řeku Yālù do Mandžuska.⁹²

Dne 6. listopadu došlo k dalšímu střetnutí letounů Mig-15⁹³ a F-51 Mustang, které se obešlo beze ztrát na obou stranách. Následujícího dne v odpoledních hodinách proběhl další vzdušný souboj. Z letiště Dāndōng vyrazily čtyři MiGy proti letounům Mustang, palbu ale zahájily z příliš velké vzdálenosti. Během boje se Mustangům podařilo poškodit tři ze čtyř MiGů.⁹⁴

Za dva dny, tedy 8. listopadu 1950, nastal historický okamžik prvního střetnutí proudových letounů. Vzdušný souboj se opět odehrál u hraniční řeky Yālù, kde se letouny F-80C Shooting Star střetly se skupinou letounů MiG-15 přilétávajících z Mandžuska. MiGy se stoupavým letem dostaly do potřebné výšky, ve které přeletěly řeku a následně se dostaly do střemhlavého letu, ze kterého sestřelily Shooting Stary. Piloti F-80C se katapultovali a pouze jeden z pilotů stačil zasáhnout jeden MiG, jehož pilot se chybným manévrem ocitl v zorném poli jeho protivníka.

---

⁸⁹ Itazuke je jedna z leteckých základen OSN v Japonsku, která se nachází na severozápadě ostrova Kjúšú. Zdroj: JACKSON, R. 1999, str. 6

⁹⁰ JACKSON, R. 1999, str. 49-50

⁹¹ Dnes se město nazývá Rasŏn (羅先), zkratka názvů dvou sloučených měst Radžin a Sŏnbong (羅津先鋒) (jihokorejsky Nasŏn)

⁹² I, Mjŏng-hwan a Kim, Kwan-ho. 2015, str. 234

⁹³ Předpokládalo se, že s MiGy létají čínští piloti, i když čas od času byla zachycena z vysílaček ruština. Spojené státy se domnívaly, že se jedná pouze o sovětské poradce. Dnes již s jistotou víme, že do června roku 1951 v kokpitech letounů MiG-15 seděli pouze sovětské piloti. Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 82-83

⁹⁴ KAMAS, D. 1999, str. 83

Letouny Spojených států nedokázaly konkurovat MiGům⁹⁵, proto bylo USA nuceno učinit krok, se kterým původně nepočítalo a poslat do konfliktu své nejmodernější stíhací letouny F-86 Sabre^{96, 97}.

Na konci listopadu roku 1950 byl zahájen rozsáhlý útok osmé armády. V čele ofenzívy dne 24. listopadu vyrazily průzkumné hlídky druhé, dvacáté čtvrté a dvacáté páté divize Spojených států a z počátku se setkaly pouze s malým odporem. Vojáci dvacáté čtvrté divize zajali několik málo čínských vojáků a druhá a dvacátá pátá divize zamířila na sever k řece Yālù s podporou na pravé straně druhého jihokorejského sboru. Náhle byly jednotky OSN napadeny tisícovkou „čínských lidových dobrovolníků“, kteří v nekonečných zástupech sestupovali z hor. Jednotky OSN mohly ustupovat pouze po vlastní ose, proto posléze byly všechny cesty vedoucí na jih ucpany vozy všech typů.

Armáda Spojených národů se připravovala k útoku, jejich obrana byla minimální, a proto byly jejich ztráty vysoké. Když se mezi ně dostali „čínští dobrovolníci“, velmi rychle se skrz nepropojené obranné pozice posouvali na jih.⁹⁸

Kvůli úspěšné pozemní operaci armády „čínských lidových dobrovolníků“ se vojska OSN stáhla z území Korejské lidově demokratické republiky za 38. rovnoběžku a kolem ní se vytvořila nová frontová linie. Mezitím severokorejská armáda vybudovala třicet čtyři letišť, ale vzhledem k neustálému leteckému bombardování ze strany letectva OSN, používaly severokorejské vzdušné síly letiště umístěna v Mandžusku, která byla bezpečná⁹⁹.

100

---

⁹⁵ Stroje F-80C Shooting Star a F-84E Thunderjet patřily mezi proudové stíhací letouny první generace. MiG-15 oproti těmto letounům výrazně dominoval v obratnosti, stoupavosti i rychlosti. Zdroj VRANÝ, J. KRUMBACH, J. 1985, str. 20

⁹⁶ Podle záznamů USA F-86 z naprosté většiny soubojů vycházely vítězně. Zdroj: Tamtéž.

⁹⁷ VRANÝ, J. a KRUMBACH, J. 1985, str. 19-20

⁹⁸ CATCHPOLE, B. 2003, str. 84-85

⁹⁹ Pilotům OSN bylo přísně zakázáno létat přes hraniční řeku do ČLR a SSSR. Pokud letci hranici překročili, byli napomínáni a znovu jim byl připomínán přísný zákaz. Ovšem piloti tento zákaz občas porušovali a byli to převážně piloti Sabrů. Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 71

¹⁰⁰ I, Mjōng-hwan. Inmunsagōhakhphjōn: 6,25 čōndžāng čung sorjōngonggun čakdžōn jōngu [Humanitní věda a sociologie: Studie o operacích sovětského letectva během Korejské války]. *Kunsakwahangnonđzip* [online]. 2013, str. 86

1.2.1.5 Alej MiGů

Nejmodernější proudové letouny F-86 Sabre letectva Spojených států se 29. listopadu 1950 nalodily na palubu letadlové lodě USS Cape Esperance a rychlou cisternovou loď k přepravě do Japonska. Stroje F-86 dorazily 13. prosince a předsunutá skupina odletěla na leteckou základnu na letišti Kimpcho. Zanedlouho se zapojily do soubojů na korejském nebi.¹⁰¹

Letouny F-86 Sabre ke svému prvnímu letu v korejské válce odstartovaly 15. prosince 1950, ale tehdy se ještě s letouny MiG-15 nestřetly. Jejich setkání, na které všichni s napětím čekali, se uskutečnilo později. Očekávaný souboj nastal o dva dny později, tedy 17. prosince. Letouny F-86 se zformovaly do bojové formace a zaměřily na sever do oblasti Sinüidžu (新義州), která hraničí s řekou Yālù na západě a nyní se nechvalně nazývá alejí MiGů¹⁰². Nejlepší stíhací proudové letouny té doby se střetly 8 kilometrů od Sinüidžu ve výšce 9 700 metrů. Vzdušný souboj spolu svedli čtyři piloti F-86 a čtyři piloti letounu MiG-15.¹⁰³ Podplukovníkovi Bruce H. Hintonovi (*1919-†2009) se zdařilo sestřelit první MiG-15, zbývající tři letouny byly příliš rychlé pro pronásledující F-86 a unikly za hranici. MiG sestřelený podplukovníkem Hintonem byl prvním ze 792¹⁰⁴ zničených v korejské válce.¹⁰⁵

Alej MiGů byla pro letouny F-86, které měly letecké základny na letišti v Kimpcho a v Suwönu, vzdálená přibližně 320 kilometrů. Pro piloty Sabrů nastával tímto problém s nedostatkem paliva.¹⁰⁶ Proto tedy bylo běžné, že souboje trvaly okolo 10 až 15 minut.¹⁰⁷

Další souboj v aleji MiGů se odehrál dopoledne 22. prosince 1950, kdy patnáct MiGů, využívajících výhody větší výšky, napadlo osm Sabrů. Okamžitě po zahájení útoku

---

¹⁰¹ BOWMAN, Marnit W. *F-86 Sabre*. Praha: Jan Vašut, 2005, str. 17

¹⁰² Alej MiGů se nachází v severozápadní části KLDK. Oblast hraničí s řekou Yālù a rozléhá se přes dvě provincie: Severní Pchjōngjang a Čagang. (Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 91.) Byla to oblast, ve které měly MiGy kontrolu nad vzdušným prostorem. Stíhací bombardéry USA se do tohoto prostoru odvažovaly pouze pod silnou ochranou proudových stíhacích letounů. Zdroj: JACKSON, R. 1999, str. 151. Viz. Obrázek č. 22

¹⁰³ KAMAS, D. 1999, str. 89

¹⁰⁴ SSSR přiznávají pouze 335 a ČLR a KLDK dalších 231 sestřelených letounů MiG-15. Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 90

¹⁰⁵ BOWMAN, M.W. 2005, str. 17

¹⁰⁶ I, Mjōng-hwan a KIM, Kwan-ho. 2015, str. 248-249

¹⁰⁷ I, Mjōng-hwan. 2013, str. 86

jsou sestřeleny dva letouny F-86, posléze letci Spojených států zničili šest MiGů. Sovětský svaz přiznává pouze dva, a naopak si nárokují tři zničené F-86¹⁰⁸.

Zatímco probíhaly souboje v aleji MiGů, frontová linie se pod náporom „lidových dobrovolníků“ posouvala dále více k jihu. Letectvo Spojených národů tak přišlo o velké množství letišť, ale jeho letouny z těchto leteckých základen operovaly do poslední chvíle před jejich dobytím. Když se přední linie přiblížila na 20 až 30 kilometrů k letišti Kimpcho, vykonávaly z něj letouny F-80 několik desítek letů za den.¹⁰⁹

Dne 4. ledna roku 1951, kdy bylo obsazeno hlavní město Korejské republiky, byly letouny F-86 nuceny stáhnout se na své letecké základny v Japonsku¹¹⁰, teprve až v únoru 1951 se znovu letouny Sabre vrátily do aleje MiGů, ale mezitím letouny B-29 a F-80 bombardovaly zásobovací cesty jednotek KILDR a město Pchjōngjang.

Letecká podpora pozemním jednotkám OSN během ústupu byla nerovnoměrná, ale jakmile se počátkem ledna znovu jednotky námořní pěchoty a letectva vrátily na území Korejské republiky, zahájily lépe organizované útoky než během prosince roku 1950.¹¹¹

1.2.1.6 Závěrečné roky války

Na konci ledna roku 1951 začaly letouny MiG-15 operovat nad hraniční řekou Yālù v mnohem větším počtu, než kdy předtím. Dne 21. ledna přelétly dvě čínské formace MiGů přes řeku a zaútočily na letecké jednotky Spojených států. První formace v počtu dvanácti MiGů zaútočila poblíž města Sinüidžu na čtyři letouny F-80 Shooting Star a jeden byl sestřelen, zbylým se podařilo uniknout. Druhá formace v počtu šestnácti letounů MiG-15 zamířila na jih k řece Čchōngčchōn (清川), která protéká městem Hūičchōn (熙川), ležícím 85 kilometrů jižně od řeky Yālù, kde napadla osm strojů F-84, které zde zrovna bombardovaly mosty.¹¹²

O dva dny později, tedy 23. ledna, odstartovalo z letecké základny USA v Tāgu třicet tři letounů F-84 Thunderjet a zamířilo do aleje MiGů na letiště v Sinüidžu. Dvacet pět strojů provádělo horní krytí, zbylých osm bylo určeno k rychlému útoku na letiště. Taktikou bylo

---

¹⁰⁸ Podle ruských oficiálních záznamů sovětské piloti sestřelili 651 a letci ČLR a KILDR dalších 181 letounů F-86 Sabre. Údaje ze strany Spojených států kolísají mezi 218 a 224 zničenými Sabry. Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 92

¹⁰⁹ KAMAS, D. 1999, str. 90-93

¹¹⁰ Odtud vykonávaly F-86 okolo 150 letů na podporu pozemních jednotek. Zdroj: KAMAS, D. 1999, str. 94

¹¹¹ THOMPSON, W. a NALTY, B. C. 1999, str. 34-35

¹¹² JACKSON, R. 1999, str. 66-67

vylákat čínské proudové letouny do nevýhodné pozice v nižších letových hladinách. Cílem bylo MiGy dostat pod úroveň šesti kilometrů, kde byly letouny Spojených států obratnější než jejich protivník. Tato strategie byla úspěšná. Piloti bombardérů F-84, které byly ve všech ohledech méně výkonné než MiG-15, dokázali sestřelit čtyři stroje severokorejské armády.

Tentýž den zaútočilo čtyřicet šest stíhacích letounů F-80 na Pchjôngjang, kde zničily protileteckou obranu. Po tomto zásahu se F-80 stáhly a nahradilo je dvacet jedna bombardérů B-29, které zahájily kobercový nálet na nově opravené letiště.

I přes malé úspěchy vzdušných sil Korejské republiky nebyly jednotky OSN ve svých útocích systematictí a severokorejským jednotkám se podařilo uvést do provozuschopného stavu minimálně deset letišť. Tento stav ale netrval příliš dlouho. Dne 25. ledna osmá armáda zahájila ofenzívu, která měla za cíl dosáhnout řeky Han a zneškodnit co možná nejvíce severokorejských vojáků. Dne 5. února 1951 byla rychle znovu dobyta města Suwŏn a Inčchŏn. O pět dní později dosáhl první sbor OSN řeky Han a obsadil Sŏul a Kimpcho. Generál Earle E. Partridge (*1900-†1990) vydal okamžitý rozkaz o zahájení rekonstrukce letišť v Suwŏnu, Sŏulu a Kimpchu.

Ke konci února došlo velitelství letectva USA k závěru, že proudové letouny F-86 Sabre jsou schopny operovat ze suwŏnského letiště a zajišťovat doprovod bombardérům do prostoru okolo řeky Yālŭ, a rozhodlo o zahájení bombardovací ofenzívy na severozápadě KLDK. De facto byl tento závěr chybný. Letiště v Suwŏnu bylo během bojů natolik poničeno, že nebylo ještě několik následujících týdnů provozuschopné. Náhradou za toto letiště mohla být letecká základna v Tägŭ, ale odtud byl dolet Sabrů pouze do vzdálenosti Pchjôngjangu. I přesto byla ofenzíva zahájena a doprovod bombardérům B-29 zařizovaly letouny F-80 Shooting Star.¹¹³

Dne 10. března bylo suwŏnské letiště zrekonstruováno natolik, že se letouny F-86 mohly přesunout ze základny v Tägŭ a opět zahájit hlídkové lety v aleji MiGů.¹¹⁴

---

¹¹³ Tamtéž, str. 68-69

¹¹⁴ Tamtéž, str. 72

V půlce března 1951 jihokorejská první pěší divize společně s osmou armádou USA dobyla počtvrté a naposledy hlavní město Korejské republiky. Do konce března se frontová linie opět vrátila na 38. rovnoběžku¹¹⁵, kde ustrnula až dokonce bojů v létě roku 1953.¹¹⁶

Od listopadu roku 1950 až do července 1953 pokračovaly vzdušné souboje převážně nad územím Korejské lidově demokratické republiky, zejména v aleji MiGů.¹¹⁷

Dne 27. července roku 1953 bylo před polednem podepsáno příměří, které mělo vejít v platnost v deset hodin večer korejského času. K poslednímu vzdušnému souboji odstartovaly letouny F-86 Sabre pozdě odpoledne, aby poté, co vstoupí v platnost dohoda o příměří, nemohl Sovětský svaz a Čínská lidová republika přesunout proudové stíhací letouny MiG-15. Vzdušné síly USA ještě v posledních několika hodinách bombardovaly severokorejská letiště. Půl hodiny před zastavením palby byla z letounu B-26 svržena poslední puma jednotek OSN v této válce. Ještě těsně před desátou hodinou večer prolétaly ve vzdušném prostoru KLDK dva stroje B-29, které shazovaly propagační letáky. Minutu po desáté hodině vstoupilo v platnost příměří mezi zneprátenými státy na zemi, ve vzduchu i na moři^{118, 119}.

1.3 Důsledky korejské války

Válka byla ukončena 27. června roku 1953 podepsáním dohody o příměří, nikoliv mírovou smlouvou. Z tohoto důvodu bylo ve smlouvě zapotřebí zřízení konkrétních opatření. Dokument ustanovil demarkační linii mezi státy a vznik demilitarizované zóny. Dále bylo nezbytné určit komisi, která bude dohlížet nad dodržováním smlouvy, opatření týkající se válečných zajatců a všeobecná doporučení pro vlády na obou stranách.

---

¹¹⁵ Návrat k 38. rovnoběžce poskytl prezidentu Trumanovi zahájit rozhovory o ukončení Korejské války. Koncem března na půdě OSN byl prezident Spojených států připraven jednat o ukončení bojů, ale ještě před tím se projednávaly plány a představy postupu bojů generála MacArthura, které nakonec nečekaně ukončily jeho vojenskou kariéru. Nahrazen byl generálem Matthewem B. Ridgwayem (*1895-†1993). Zdroj: DVORCHAK, Robert J. *Korejská válka 1950-1953: Dějiny konfliktu očima korespondentů Associated Press*. Brno: Jota, 1996, str. 197 a 207

¹¹⁶ DVORCHAK, R. J. 1996, str. 189-190

¹¹⁷ I, Mjōng-hwan. 2013, str. 89

¹¹⁸ Čínská lidová republika stáhla své vojáky z KLDK až v roce 1958, avšak Spojené státy mají své jednotky na poloostrově dodnes. Zdroj: ECKERT, C. J. 2001, str. 249

¹¹⁹ KAMAS, D. 1999, str. 188-189

Byla zřízena Dozorčí komise neutrálních států, která se skládala na straně KLDŘ z Polska a Československa do 90. let 20. století a na straně KR tuto funkci zastává dodnes Švýcarsko a Švédsko. Tato komise také na konci války řešila otázku válečných zajatců.¹²⁰

Válka byla pro korejské obyvatelstvo katastrofou.¹²¹ Obě části země byly zcela zruinované. Na území Korejské republiky byla zničena téměř polovina průmyslových podniků, třetina obytných domů a většina dopravní infrastruktury. Válečné škody na straně KLDŘ nejsou přesně známy, ale předpokládá se, že byly ještě rozsáhlejší než na jihu. Intenzivní letecké kobercové bombardování, provozované během tří let jednotkami OSN, zdevastovalo severokorejskou krajinu a z měst zbyly jen ruiny.¹²²

Letectvo OSN během celého konfliktu na Korejském poloostrově shodilo 635 tisíc tun bomb, z toho bylo svrženo z amerických letounů na korejské území 32 357 tun napalmových bomb. Napalm byl považován za velmi účinnou strategickou zbraň. Bombardování napalmovými pumami nebylo zaměřeno pouze na infrastrukturu, ale bylo schopno zasáhnout celou oblast kolem vytyčeného cíle.¹²³

Lidské oběti na straně Korejské republiky se odhadují okolo 1 300 000, a to včetně padlých v boji, zraněných, popravených, nezvěstných a unesených. Na straně Korejské lidově demokratické republiky se počty obětí odhadují okolo 1 500 000.¹²⁴ Na obou stranách zahynuly deseti tisíce civilistů následkem dělostřelectva a leteckého bombardování. Tato čísla jsou pouze odhady, přesné údaje se nikdy nepovedlo shromáždit.¹²⁵

Podle údajů o repatriaci vojáků bylo propuštěno celkem 13 445 zajatců OSN, 75 823 severokorejských a 6 670 čínských zajatců. Návrat do své vlasti odmítlo 22 604 čínských a severokorejských zajatců. Dále jeden britský zajatec, 335 jihokorejských a dvacet tři amerických zajatců, kteří zůstali v ČLR nebo v KLDŘ.

Dodnes ale převládají ohledně možnosti svobodné volby návratu zajatců velké pochybnosti. V zajateckých táborech byli vojáci pod neustálým tlakem manipulace,

---

¹²⁰ LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. Korejská válka. In: LÖWENSTEINOVÁ, M. a M. POPA eds. *Made in Korea II*. Praha: Nová vlna, 2019, str. 318

¹²¹ CATCHPOLE, B. 2003, str. 322

¹²² ECKERT, C. J. 2001, str. 249-250

¹²³ GUILLAUME, Marine. Le napalm dans la doctrine et la pratique américaines du bombardement, 1942-1975 [Napalm v americké doktríně a praxe bombardování, 1945-1975]. *Mass Violence & Résistance* [online]. 2017 [cit: 16.5.2023].

¹²⁴ ECKERT, C. J. 2001, str. 249-250

¹²⁵ CATCHPOLE, B. 2003, str. 322-323

přesvědčování a vyhrožování. Z brutálního zacházení s válečnými zajatci se obviňovaly obě strany.¹²⁶

Válka skončila téměř tak, jak začala, a neměla jasného vítěze. Rozdělení poloostrova zůstalo, i když ne přesně, podle 38. rovnoběžky. Korejská republika získala kus území, který na severovýchodě hraniční linie zasahoval do severokorejské oblasti¹²⁷.

Korejská lidově demokratická republika pod vedením Kim Ilšonga byla po válce politicky i finančně podporována Čínskou lidovou republikou a Sovětským svazem, až do jeho rozpadu. V Korejské republice vládl I Süngman, jehož diktátorský režim vyvolal studentské nepokoje, které vedly k jeho rezignaci dne 27. dubna roku 1960.

Vztahy mezi státy zůstaly po roce 1953 napjaté a jak KLDK, tak KR měly zájem na vzájemné destabilizaci. Nicméně ohromný hospodářský rozmach Korejské republiky a sílu její armády nemohl Kim Ilšong ignorovat. Proto se pokusil nastolit jakousi rovnováhu zahájením jaderného programu¹²⁸ a naléháním na užší spolupráci mezi oběma Korejemi. Dne 17. září 1991, kdy se Korejská lidově demokratická republika a Korejská republika staly členy OSN, podepsaly obě země smlouvu o neútočení. Obě strany dodržely pouze některé ze svých slibů obsažených ve smlouvě.¹²⁹

Válka na korejském území byla prvním konfliktem vedeným OSN proti aktu agrese komunistického státu. A její dozvuky měly vliv na velkou část světové historie. Zkušenost, kterou získaly Spojené státy během korejské války, vedla USA ke zbrojení během studené války a k zastrašování jadernými zbraněmi. Tato situace přinutila Sovětský svaz k značně drahému závodu ve zbrojení, které posléze vyústilo k dobývání vesmíru i vývoji mezikontinentálních balistických střel. Nakonec ale toto předhánění ve zbrojení vyčerpalo zdroje Sovětského svazu, což vedlo k zhroucení SSSR v roce 1991.¹³⁰

---

¹²⁶ LÖWENSTEINOVÁ, M. 2019, str. 320

¹²⁷ Ani jedna z Korejí nebyla mezinárodně uznána jako jediný legitimní stát na Korejském poloostrově. Zdroj: CATCHPOLE, B. 2003, str. 322

¹²⁸ V září roku 1959 uzavřel Sovětský svaz s KLDK dohodu o jaderné spolupráci. O tři roky později za pomoci sovětských odborníků, vznikl v Jöngbjönu, který se nachází devadesát kilometrů severně od Pchjöngjangu, Výzkumný ústav jaderné energie, který byl vydáván v rámci utajení za továrnu na nábytek. Zdroj: CHLADA, Jaromír. Vývoj severokorejského jaderného programu. In: LÖWENSTEINOVÁ, M. a M. POPA eds. *Made in Korea II*. Praha: Nová vlna, 2019, str. 375

¹²⁹ CATCHPOLE, B. 2003, str. 322-323

¹³⁰ Tamtéž, str. 325-326

2 Dokumentární filmy o korejské válce

Tato část bakalářské práce se zaměří na vyobrazení letecké války v korejské válce v letech 1950-1953 v dokumentárních filmech a na to, jak je prezentována českému divákovi.

2.1 Metodologie

2.1.1 Výběr dokumentárních filmů

Při výběru dokumentárních filmů bylo zcela jasné, že se zaměřím na dokumenty vzniklé v zahraničí, a to z důvodu, že dokumenty o korejské válce v České republice nevznikaly. Následně jsem se rozhodla, že se zaměřím pouze na dokumenty, které jsou s českým dabingem a byly nebo stále jsou přístupné na televizních obrazovkách českému divákovi.

Jelikož těchto dokumentů není příliš mnoho, zařadila jsem do analýzy všechny, které jsem byla schopná dohledat. Takřka všechny dokumentární filmy, které byly dříve přístupné a dohledatelné v archívech daných televizních stanic, bylo již dnes z důvodů vypršení licenčních práv obtížné dohledat.

2.1.2 Výzkumné otázky

Práce se zaměřuje na velmi důležitou součást války, a to na leteckou válku. Mým cílem je zjistit, jak je letecká válka prezentována a vykládána v dokumentárních filmech o korejské válce. Pokusím se tedy interpretovat, jakým způsobem je letecká válka ukotvena v dokumentech dostupných českému divákovi.

Dokumentární filmy analyzuji na základě dílčích výzkumných otázek:

Zdůrazňují dokumentární filmy dopady letecké války na obyvatelstvo?

Je v dokumentech zachyceno, že se jednalo o první proudovou válku v historii?

Zmiňují se dokumenty o důležitosti výcviku pilotů na obou stranách?

Je v dokumentech kladen důraz na zásobování jednotek pomocí letectva?

Je v dokumentárních filmech zmíněno používání napalmových bomb?

Je v dokumentárních filmech zmíněné převážení raněných pomocí letectva?

Zabývají se dokumentární filmy převahou ve vzdušném prostoru nad Koreou?

Je v dokumentárních filmech zachycena podpora letectva pozemním jednotkám?

Propojují dokumenty videomateriál s odpovídajícím obsahem?

Jak podstatnou část dokumentů o korejské válce zabírají informace o letecké válce?

2.1.3 Postup rozboru

V rámci praktické části využívám pro analýzu dokumentů sémioticko-strukturální analýzu¹³¹. Tuto analýzu je možné použít na velké spektrum analyzovaných vzorků, jako například texty, reklamní sdělení, filmy jak hrané, tak animované, ale i na plakáty či loga výrobků. Metoda je založena na určení znaků, na jejichž základě se snaží zjistit podstatu analyzovaného textu a jeho významu. Následně je text, popřípadě jiný typ dokumentu opakovaně procházen nebo sledován.

Dokumentární filmy budu analyzovat po jednotlivých filmech nebo sériích, odděleně. Každý z filmů bude sledován opakovaně a cílem bude zjistit, jaký význam komunikuje struktura znaků používaných v dokumentech, které mi následně pomohou odpovědět na výzkumné otázky.

Nejdříve krátce představím zkoumané dokumentární filmy. Následně u každého dokumentu zvláště vytyčím znaky, které se v daném filmu objevují. Některé ze znaků budou stanoveny samostatně a některé, z důvodu pouze jedné nebo dvou krátkých zmínek v dokumentu budou zařazené do jedné skupiny znaků. U každého z filmů shrnu na konci své postřehy. Na závěr výzkumu připojuji výsledky analýzy a odpovědi na již vytyčené výzkumné otázky.

Z podstaty analýzy je zřejmé, že výzkum je zcela subjektivní. Při této analýze neexistuje jeden význam nebo jedno čtení.

---

¹³¹ Podrobně tuto metodu výzkumu popisuje Renáta Sedláčková ve své knize *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky (2014)* na stranách 328-385.

2.2 Výzkumná část

Tato část práce se bude zabývat dokumentárními filmy, které krátce představím. Následně se pokusím o jejich interpretaci.

2.2.1 Představení vybraných dokumentárních filmů

Na tomto místě bych ráda představila vybrané dokumentární filmy, které byly předmětem mého výzkumu. Stručně shrnu jejich samotný obsah a základní údaje. Dokumenty jsem seřadila pro větší přehlednost v abecedním pořadí.

Korea: Zapomenutá válka v barvě (2010)

Prvním z dokumentárních filmů je dvoudílná minisérie *Korea: Zapomenutá válka v barvě* z roku 2010. Bohužel se mi nepovedlo dohledat druhý díl této minisérie, proto budu interpretovat pouze první díl. Dokument byl vytvořen ve Velké Británii roku 2010. Český divák ho mohl zhlédnout s českým dabingem na soukromé americké televizní stanici *History*.

Vypuknutí války (první díl) (44 min.)

První díl této dokumentární minisérie začíná výkladem událostí, které předcházely korejské válce až do jara roku 1950. Dokument je vyobrazen z pohledu strádání civilního obyvatelstva a dopadu na něj. Ve filmu jsou velmi často záběry na prchající obyvatelstvo před válkou a k tomu jsou předčítané dopisy nebo deníky zachycující útrapy a pocity vojáků nebo civilistů, ale i dopisy nejvyšších představitelů posílané svým spojencům s žádostmi o poskytnutí zbraní a informující o dosavadním průběhu zuřící války.

Korejská válka v barvě (2001) (86 min.)

Jedná se o dokumentární film, který byl natočen v roce 2001 v produkci Christophera Cassela v USA. Film chronologicky popisuje celé tři roky války na Korejském poloostrově. Dokument je pomyslně rozdělen do patnácti částí, které postupně rozebírají posuny bojových linií během války. V dokumentu jsou také citována svědectví vojáků jednotek OSN, která jsou podložena autentickými záběry. Českému divákovi byl snímek dostupný v českém dabingu od roku 2010. Dnes je stále možné film zakoupit na nosiči DVD.

Korejská válka: Oheň a led (1999)

Dokumentární minisérie *Korejská válka: Oheň a led* se skládá ze čtyř dílů. V dokumentech vypráví svá svědectví veteráni z korejské války, která jsou podložena dobovými záběry. Svědectví jsou taktéž doplněna o výklady historiků a veteránů z korejské války. Každý díl tohoto dokumentu trvá čtyřicet čtyři minut. Cyklus mohl český divák zhlédnout s českým dabingem na soukromé americké stanici *History*.

První díl s názvem *Příprava krvavé lázně* se zaměřuje na události, které zahrnují důvody vzniku války až ke konci bojů o takzvaný Pusanský perimetr, kam severokorejské jednotky zahaly překvapené Jihokorejce. Druhý díl této čtyřdílné minisérie, který se jmenuje *Triumf vedoucí k tragédii*, začíná brilantním strategickým tahem generála MacArthura, který naplánoval vylodění u Inčchönu. Tento díl je zakončen nejistotou OSN ze vstupu čínských jednotek do války. Třetí díl této dokumentární minisérie s názvem *Ústup z pekla* se soustředí na zapojení se čínských „dobrovolníků“ do korejské války. Vojska OSN jsou donucena se stáhnout opět na jih za 38. rovnoběžku. Poslední díl s názvem *Trpká remíza* se věnuje dění posledních dvou let války. Válka se změnila na zákopovou a nejvyšší představitelé státu usilovali o podepsání příměří. Dokumentární série je zakončena záběry vracejících se vojáků do své vlasti.

Letečtí stíhači v boji: Alej MiGů (2006)

(45 min.)

Jedná se o dokumentární cyklus¹³², ve kterém jsem se zaměřila na druhý díl s názvem *Alej MiGů*. Tento film je zaměřen čistě na letecké souboje mezi letouny sovětské výroby MiG-15 a letouny výroby Spojených států F-86 Sabr. Dokument je podložen výpověďmi veteránů z korejské války, které jsou doplněny počítačovou grafikou vytvořenými záběry soubojů. Dokumentární sérii režírovali Robert Kirk a Wayne Wiess. Cyklus byl vytvořen v USA v roce 2006 a českému divákovi byl poprvé nabídnut v roce 2009 na obrazovkách České televize.

---

¹³² Dokumentární cyklus *Letečtí stíhači v boji* se zabývá leteckou technikou používanou během první a druhé světové války. Dále války v Koreji a ve Vietnamu a také i menším konfliktům. Dokumenty využívají počítačovou animaci k rekonstrukci leteckých soubojů. V každém dílu vystupují bývalí piloti, aby se podělili o své příběhy.

Nejdůležitější bitvy: Korejská válka (2008) (44 min.)

Tento díl s názvem *Korejská válka*, který je součástí pětidílné dokumentární série, je zaměřen na nejdůležitější bitvy během války. Autentické záběry jsou doprovázeny výkladem osmi vojenských odborníků, kteří se zaměřili na strategii, zbraně a taktiku války. Dokument byl vytvořen roku 2008 ve Spojených státech. Tento dokumentární cyklus byl v českém dabingu českému divákovi dostupný na televizní stanici Prima Zoom roku 2016.

Válka a zbraně: Válka v Koreji (2006) (37 min.)

Dokumentární série režírovaná Kevinem Collierem, se ve čtyřicátém sedmém díle s názvem *Válka v Koreji* věnuje výhradně použité technice a zbraním během války, jak již napovídá název dokumentárního cyklu. Výklad je doprovázen autentickými záběry. Tento díl je volně dostupný českému divákovi s českým dabingem na sociální platformě YouTube.

2.2.2 Korea: Zapomenutá válka v barvě – první díl: Vypuknutí války

Hlavními znaky, které jsem si určila v dokumentu *Korea: Zapomenutá válka v barvě*, jsou: dopad na obyvatelstvo, převaha ve vzdušném prostoru a zásobování jednotek.

2.2.2.1 Dopad na obyvatelstvo

V rámci této podkapitoly se hlouběji zaměřím na vyzdvižení dopadů letecké války na civilní obyvatelstvo. V analyzovaném dokumentu jsou samozřejmě i záběry na vojáky, ty jsou však pro účely této části nepodstatné, proto se budu věnovat hlavně záběrům na strasti života obyvatelstva během války.

Hned v úvodu dokumentu vypravěč mluví o obětech války a uvádí jejich počty. Padlo přes dva miliony civilních obyvatel země.¹³³ Výklad je doprovázen záběry na představení severokorejského hudebního a tanečního souboru, který vystupovat v Moskvě 28. června roku 1950 na počest sovětského vůdce J. V. Stalina¹³⁴.

---

¹³³ *Korea: Zapomenutá válka v barvě*. 1. díl, Vypuknutí války [Korea: The Forgotten War in Colour] [epizoda dokumentární minisérie]. Režie BINNS, Stewart. Velká Británie, 2010, stopáž 0:02:49-0:02:52

¹³⁴ Úvodní záběry a informace předávané vypravěčem podle mého názoru mají poukázat na absurdnost války. Vypravěč mluví o milionech obětí na jedné straně, na druhé straně se pořádají oslavy pro vysoké hodnostáře.

První událostí, kterou dokument vyzdvihuje jako velmi vlivnou na životy obyvatel Korejského poloostrova, je bombardování severu koncem června roku 1950 americkými bombardéry B-29. Výklad vypravěče je doprovázen záběry na prchající obyvatelstvo do krytů, na hořící domy a trosky.¹³⁵ Další podstatnou událostí je bombardování města Söulu jednotkami OSN a napalmové útoky mající na svědomí požáry v hustě obydlených oblastech. Výklad doprovází záběry na hořící domy.¹³⁶ Dále následují záběry na zlomené obyvatelstvo. Malým rozptýlením z denního utrpení je pro děti voják, který je obdarovává sladkostmi.¹³⁷ Bombardování na severu stále pokračuje. Americké letectvo pro Dálný východ prohlašuje, že necílí na civilní objekty. V září roku 1950 je bombardováno hlavní město KILDR jednotkami OSN. Opět se nám naskýtá pohled na trosky města.¹³⁸

V dokumentu se také objevuje písemné svědectví městského učitele Kima, napsal: „*Máme hrozný strach. Děti se bojí. Bomby vás zabijí okamžitě, ale požáry jsou nejhorší. Lidé jsou uvězněni v plamenech, mnozí shoří za živa, dokonce i ženy a děti.*“¹³⁹ Dokument označuje za hlavní strategii vojsk OSN právě nálety a konstatuje, že mají na svědomí zničení obrovské oblasti na severu země.¹⁴⁰ Toto tvrzení je podpořeno záběry na plačící ženy a děti, na ruiny města, na zraněné a mrtvé.¹⁴¹ „*Utrpení vojáků i korejských civilistů potrvá ještě déle než dva roky.*“¹⁴²

2.2.2.2 Převaha ve vzdušném prostoru a zásobování jednotek

Tato podkapitola se věnuje spíše vojenským záležitostem. Proto je v ní civilní obyvatelstvo upozaděno.

V kontextu vzdušného prostoru a převahy letectva OSN nám vypravěč zprostředkovává tajnou zprávu severokorejské armády, která byla zaslána představiteli nejvyššího lidového shromáždění „*[...] Nejsme schopni bojovat proti jihokorejské nadvládě*

---

¹³⁵ Tamtéž, stopáž 0:13:30-0:13:53

¹³⁶ Tamtéž, stopáž 0:20:25-0:20:35

¹³⁷ Tamtéž, stopáž 0:20:56-0:21:43

¹³⁸ Tamtéž, stopáž 0:22:58-0:23:12

¹³⁹ Tamtéž, stopáž 0:23:13-0:23:36

¹⁴⁰ Tamtéž, stopáž 0:23:50-0:24:05

¹⁴¹ Tamtéž, stopáž 0:23:13-0:25:51

¹⁴² Tamtéž, stopáž 0:42:59-0:43:04

vzdušného prostoru. [...] Potřebujeme stíhačky MiG, které by nám pomohly vyčistit oblohu“.
Výpověď doprovází záběry letounů a bombardování jednotkami OSN.¹⁴³

K zásobování jednotek se v tomto dokumentu objevují pouze záběry letounů shazující zásoby jednotkám OSN při ústupu před čínskými jednotkami na jih.¹⁴⁴

2.2.2.3 Shrnutí postřehů

Dokument *Korea: Zapomenutá válka v barvě – první díl: Vypuknutí války* je zaměřen spíše na lidský faktor války. Často se objevují záběry na lidské utrpení. Film na diváka může působit velmi emotivně a po zhlédnutí se může cítit velmi frustrován. To však nesnižuje jeho faktickou výpovědní hodnotu. Předává ucelené informace o daném historickém období.

2.2.3 Korejská válka v barvě

U tohoto dokumentárního filmu jsem si stanovila hlavní znaky, který mi jsou: podpora pozemním jednotkám, použití napalmu, převaha ve vzdušném prostoru, zásobování jednotek a převoz raněných vojáků.

2.2.3.1 Podpora pozemním jednotkám a použití napalmu

V rámci této části se zaměřím na pomoc pozemním jednotkám ze strany letectva. Tato podpora byla velmi zásadní pro vývoj během ozbrojeného konfliktu na území Koreje. Bez letecké podpory se tento konflikt mohl vyvíjet úplně jiným směrem.

Důležitost letecké podpory dokládá v dokumentu tato citace: „*Corsairy námořní pěchoty drtily z oblohy nepřátelské linie, ničily vozidla a zásobovací trasy.*“ Informace jsou doplněny záběry na letoun F4U Corsair americké výroby.¹⁴⁵ Jednotky OSN byly zatlačeny na samý cíp na jihu Koreje. Letectvo využilo veškeré své zbraně. „*Na komunisty se snášela útočící letadla.*“ Citace je doplněna o záběry ostřelování.¹⁴⁶

Další podstatnou pomocí pozemním jednotkám OSN zmíněnou v dokumentu bylo vylodění poblíž přístavního města Inčchön. „*Corsairy námořní pěchoty drtily město z oblohy. Jednotky na Wŏlmido sledovaly, jak se vzdušný útok rozvíjí.*“ Komentář je

---

¹⁴³ Tamtéž, stopáž 0:30:11-0:31:16

¹⁴⁴ Tamtéž, stopáž 0:37:55-0:38:11

¹⁴⁵ *Korejská válka v barvě* [Korean War in Color] [dokumentární film]. Producent CASSEL, Christopher. USA, 2001, stopáž 0:13:37-0:13:43

¹⁴⁶ Tamtéž, stopáž 0:14:59-0:15:02

doprovázen záběry letounů Corsair.¹⁴⁷ Během vylovení u Inčchönu čistilo námořní a vzdušné bombardování cestu pozemním jednotkám. Záběry na bombardování Inčchönu.¹⁴⁸ Dále také letectvo sehrálo zásadní roli při dobývání hlavního města Korejské republiky. Výklad je podložen záběry na letounu F4U a na bombardování města.¹⁴⁹

Hlavní strategií v průběhu ofenzivy na Söul byly „útoky letadel ze Suwönu a Kimpcha proti Söulu, pomáhaly uvolňovat cestu vojákům na zemi.“ Informace je doplněna o záběry letounu na jednom z letišť.¹⁵⁰

Když se vojska OSN probojovala až k hraniční řece Yälü, překvapily je čínské jednotky, které vyrazily v mohutném útoku proti vojákům OSN, které obklíčily. „Letadla námořní pěchoty vykonávala nálety z lodí umístěných v japonském moři, ale ani to nestačilo.“ Záběry na letouny F4U Corsair bombardující město.¹⁵¹

V druhém roce války jednotky OSN bojovaly o takzvaný „železný trojúhelník“ na severokorejské straně, několik kilometrů od 38. rovnoběžky. Obranu „trojúhelníku“ prorazila až letecká podpora, která trvala nepřetržitě deset dní.¹⁵²

V dokumentu se objevuje i další znak – použití napalmových bomb, když jednotky OSN byly obklíčeny u přehrady Čangdžin čínskými vojáky a jejich letectvo používalo napalm k vystrnadění nepřátelských jednotek a možnosti ústupu vlastních vojáků z obklíčeného města. „[...] nepříjemně blízko dopadali napalmové bomby z vlastních letadel.“ Výklad je podložen záběry letounů shazující napalmové pumy.¹⁵³

2.2.3.2 Převaha ve vzdušném prostoru

V tomto dokumentu je jen několik zmínek o dalším znaku, a tím je převaha ve vzdušném prostoru nad Koreou. První zmínka je až ke konci tohoto filmu, když se válka posune do oblasti mírových rozhovorů, které ustrnuly na mrtvém bodě. Proto, aby se posunuly síly OSN „[...] se uchýlily ke své největší výhodě, vzdušné síle.“ Komentář je doplněn o záběr na letoun.¹⁵⁴ Další podstatná zmínka o rozložení sil na korejském nebi byla:

---

¹⁴⁷ Tamtéž, stopáž 0:21:45-0:21:52

¹⁴⁸ Tamtéž, stopáž 0:22:32-0:22:40

¹⁴⁹ Tamtéž, stopáž 0:25:07-0:25:12

¹⁵⁰ Tamtéž, stopáž 0:27:14-0:27:19

¹⁵¹ Tamtéž, stopáž 0:43:22-0:43:28

¹⁵² Tamtéž, stopáž 1:08:14-1:08:19

¹⁵³ Tamtéž, stopáž 0:44:46-0:44:50

¹⁵⁴ Tamtéž, stopáž 1:15:15-1:15:19

„Jestli byla korejská válka v něčem jednoznačně nerovná, tak ve vzdušné převaze OSN. Od prvního dne intervence OSN v Koreji až do posledního dne bojů drtila americká letadla Severní Koreu ze vzduchu.“ Záběry bombardování.¹⁵⁵ „Tryskové stíhačky OSN tedy ovládly oblohu.“ Záběry na letouny OSN.¹⁵⁶

2.2.3.3 Zásobování jednotek a převoz raněných vojáků

V této podkapitole se zaměřím na dva znaky, které se v dokumentu objevují. Jedním je velmi důležité zásobování jednotek za pomoci letectva, druhým znakem této části je klíčový převoz raněných vojáků. V dokumentu byly u každého znaku pouze dvě zmínky.

Když se válka dostala do fáze války u hraniční řeky s ČLR, jednotky OSN byly u řeky Yālù převálcovány ohromnou silou „čínských lidových dobrovolníků“, a z tohoto důvodu „vojáky OSN bylo možno zásobovat jen ze vzduchu.“ Výpověď je doprovázena záběry na ležící vojáky jednotek OSN připravené ke střelbě.¹⁵⁷ V období zimy bylo nemožné dopravovat zásoby jednotkám po zemi. „O zásobování se starali pouze nejnovější válečné stroje, vrtulníky.“ Informace je doplněna o záběry vrtulníku.¹⁵⁸

Druhým znakem této části jsou jednotky M.A.S.H., které byly zásadní v záchraně životů vojáků na frontách. „Každá jednotka měla flotilu vrtulníků pro přepravu raněných vzduchem, zdravotníky a špičkovou medicínskou technologii.“ Komentář je podložen záběry na raněné vojáky, kteří jsou nakládáni do vrtulníků.¹⁵⁹ Záchranné jednotky M.A.S.H. se snažily dodržovat pravidlo jedné hodiny, do které měl být každý raněný voják dopraven do jednotek M.A.S.H. Pokud to bylo možné, byli vojáci přepravováni po silnici nebo železnici. „V členitém korejském terénu však byla obvykle nejvhodnější přeprava vzduchem. Týmová práce vrtulníků, zdravotníků a M.A.S.H. zachránila tisíce životů.“ Výklad je doplněn o záběry na převážející raněné vojáky.¹⁶⁰

2.2.3.4 Shrnutí postřehů

Dokument *Korejská válka v barvě* je z velké části zaměřen pouze na válku jako takovou a dopady na civilní obyvatelstvo zde byly značně odsunuty do pozadí. Film využívá

---

¹⁵⁵ Tamtéž, stopáž 1:15:30-1:15:45

¹⁵⁶ Tamtéž, stopáž 1:16:43-1:16:46

¹⁵⁷ Tamtéž, stopáž 0:35:12-0:35:15

¹⁵⁸ Tamtéž, stopáž 0:42:07-0:42:12

¹⁵⁹ Tamtéž, stopáž 0:52:50-0:52:59

¹⁶⁰ Tamtéž, stopáž 0:53:20-0:53:50

dobové záběry a původní výpovědi vojáků, přenášející hrůzy, které zažívali během války. Informace byly také doplněny o záznamy z hlasové reportáže pořízené během války.

2.2.4 Korejská válka: Oheň a led

V dokumentární minisérii *Korejská válka: Oheň a led* jsou hlavními znaky: podpora pozemním jednotkám, převoz raněných vojáků, zásobování jednotek, první proudová válka, převaha ve vzdušném prostoru, použití napalmu a dopad na civilní obyvatelstvo.

2.2.4.1 Podpora pozemním jednotkám

V tomto dokumentárním filmu se opět objevil znak, který byl důležitý pro pozemní vojsko. Letectvo v podpoře pozemních jednotek sehrálo během války na poloostrově velmi klíčovou roli.

Tento dokument jako jediný zmiňuje severokorejské letectvo při pomoci svým jednotkám v prvních dnech války. „*Na jihokorejské cíle zatím útočilo přes dvě stě bitevních stíhaček Jak-9 dodaných Sovětským svazem.*“ Informace je doplněna záběry bombardování.¹⁶¹

Dále se již dokument zaměřuje pouze na jednotky OSN. „*[...] letadlové lodě jsme pak mohli využívat pro blízkou vzdušnou podporu pozemních jednotek.*“ Řekl v dokumentu námořní historik, doktor Edward J. Marolda. Výklad je podložen záběry na letadlovou loď a letouny F4U.¹⁶²

Když severokorejské jednotky překročily 38. rovnoběžku na jih, byly Spojené státy zaskočeny. V oblasti mělo americké letectvo pouze stroje z druhé světové války, které mohlo využít k pomoci napadené KR. „*Jedinou okamžitou pomoc nabídlo šokovaným Jihokorejčům letectvo amerického velitelství na Dálném východě poskládané ze zastaralých strojů [...].*“ Komentář je doprovázen záběry na jednotky opravující letouny.¹⁶³

V druhém dílu této série se dokument zaměřuje na vylodění u Inčchönu až k postupu jednotek OSN na území KLDK. Když se pozemní jednotky OSN chystaly k útoku na hlavní město Korejské republiky, podporu jim poskytlo letectvo námořní pěchoty: „*[...] mariňácké*

---

¹⁶¹ *Korejská válka: Oheň a led*. 1. díl, Příprava krvavé lázně [The Korean War: Fire and Ice] [dokumentární čtyřdílná minisérie]. Režie STAHL, Norman. USA, 1999, stopáž 0:11:15-0:11:22

¹⁶² Tamtéž, stopáž 0:18:59-0:19:04

¹⁶³ Tamtéž, stopáž 0:21:32-0:21:46

letouny začaly létat od pobřežních přepraviců, aby podpořily tah na Sŏul.“ Informace jsou doplněny záběry na startující letouny F4U z letadlových lodí.¹⁶⁴

Když se jednotky OSN dostaly téměř až k hraniční řece Yālù, zapojili se do války čínští „dobrovolníci“. I když čínské jednotky masakrovaly vojáky OSN, měly „divoké vzdušné síly OSN na jejich vojska, bombardováním a vyřazováním z provozu jejich zásobovací trasy, na čínské komunisty ničivý dopad.“ Informace je doplněna záběry na kobercové bombardování a ostřelování.¹⁶⁵

Třetí díl této čtyřdílné minisérie pokračuje v událostech až k vytlačení vojsk OSN opět na jih poloostrova. Jihokorejská armáda byla zaskočena čínskou ofenzívou a byla donucena k ústupu na jih. Námořní pěchota zahájila vzdušnou ofenzívu. „Námořní letouny poskytly zvláštní podporu při ústupu tím, že rozbombardovaly či vypálily jakoukoliv větší koncentraci Číňanů v dohledu.“ Záběry náletů letounů Corsair, patřících námořní letecké pěchotě.¹⁶⁶ Jednotky OSN si probíjely cestu z čínského obklíčení a přitom „po celou cestu nad nimi mariňácké vzdušné síly vytvářely užitečný deštník, který znepríjemňoval život Číňanům.“ Výklad je doprovázen záběry ostřelování a bombardování.¹⁶⁷

„Raději, než cokoli jiného, jsme měli bezprostřední vzdušnou podporu, protože jednotky byly přímo pod námi a my jsme dělali vše, co bylo v našich silách, abychom jim pomohli.“ Pronesl v dokumentu veterán z korejské války, kapitán Thomas J. Hunder z Námořnictva Spojených států, který získal medaili cti. Jeho slova byla doplněna o záběry bombardování.¹⁶⁸

2.2.4.2 Převoz raněných vojáků a zásobování jednotek

Letectvo bylo zásadní také při převážení zraněných vojáků z oblastí, z kterých by se vojáci velmi těžko dostávali. Piloti museli přistávat a vzlétat na provizorně vypálených letištích, která byla narychlo postavena v blízkosti přehrady Čangdžin¹⁶⁹.

---

¹⁶⁴ *Korejská válka: Oheň a led*. 2. díl, Triumf vedoucí k tragédii [The Korean War: Fire and Ice] [dokumentární čtyřdílná minisérie]. Režie STAHL, Norman. USA, 1999, stopáž 0:11:03-0:11:10

¹⁶⁵ Tamtéž, stopáž 0:34:28-0:34:40

¹⁶⁶ *Korejská válka: Oheň a led*. 3. díl, Ústup z pekla [The Korean War: Fire and Ice] [dokumentární čtyřdílná minisérie]. Režie STAHL, Norman. USA, 1999, stopáž 0:13:20-0:13:37

¹⁶⁷ Tamtéž, stopáž 0:16:21-0:16:30

¹⁶⁸ Tamtéž, stopáž 0:17:46-0:17:56

¹⁶⁹ Přehrada Čangdžin (長津, v českých zdrojích lze také najít pod ang. názvem Chosin) se nachází 125 kilometrů jižně od řeky Yālù.

„V celé Koreji se nenašel jediný muž, který by si nemyslel, že piloti C-47 jsou ti největší lidé na zemi. Zranění vojáci a mariňáci by nemohli sejít po strašné silnici zpátky k moři. Všichni to věděli. Nouzové letiště v Hagaru se stalo životně důležitým k tomu, aby se tito muži odtamtud dostali. Převezli asi čtyři a půl tisíce zraněných v horizontu dvou dnů a neztratili jediného muže.“

Tato slova z úst historika Bevina Alexandera, který vystupuje v dokumentu, jsou podpořena záběry na přistávající letouny na improvizovaně postaveném letišti a přenos zraněných vojáků do letounu.¹⁷⁰ Dále letectvo zásadně pomohlo jednotkám OSN, které byly u města Hagaru v blízkosti Čangdžinské přehrady obklíčeny. Pomocí letounů jim byly přepravovány zásoby. Ve stejných letounech se následně přepravovali zranění. Informace je doplněna záběry na přistání a naložení raněných vojáků do letounu.¹⁷¹

2.2.4.3 První proudová válka a převaha vzdušného prostoru

V další části se budu zabývat dvěma znaky objevujícími se v dokumentární minisérii. První znak, *první proudová válka*, byl v dokumentu zastoupen pouze v jedné krátké zmínce, druhý znak v této podkapitole představuje dominanci letectva OSN na korejském nebi.

Jediná zmínka o první proudové válce se objevila v půlce prvního dílu. *„Mustangy, Corsairy a B-29 z druhé světové války se připojily k prvním proudovým strojům v boji o ovládnutí nebes.“* Komentář je doprovázen záběry jmenovaných letounů.¹⁷²

Druhý znak je zastoupen v celé sérii až na druhý díl, kde zmínka o vzdušné převaze není. Vzdušné síly OSN získaly převahu ve vzdušném prostoru takřka od úplného začátku války. Letectvo OSN ničilo severokorejské vojáky ze vzduchu. *„Piloti Spojených národů si udrželi převahu ve vzduchu, přičemž kromě jejich počtu narůstaly i jejich schopnosti.“* Informace je doplněna záběry na spojenecké letouny, které útočí ostřelováním na severokorejské jednotky.¹⁷³

Třetím dílem se posouváme do událostí na území KLLDR a zapojení se čínských vojáků do ozbrojeného konfliktu. Čínské jednotky byly schopné s lehkou výzbrojí a se stejným počtem vojáků, jako měl nepřítel, uštedřit OSN jednotkám zdrcující porážku, i když

---

¹⁷⁰ Tamtéž, stopáž 0:15:02-0:15:50

¹⁷¹ Tamtéž, stopáž 0:18:37-0:18:45

¹⁷² *Korejská válka: Oheň a led*. 1. díl. Režie STAHL, Norman. 1999, stopáž 0:22:04-0:22:12

¹⁷³ Tamtéž, stopáž 0:39:55-0:40:02

„stáli proti obráncům s totální nadvládou vzduchu i na moři [...].“ Výpověď je podložena záběry na čínské jednotky a bombardování.¹⁷⁴

V půlce prosince roku 1950 generál Ridgway převzal velení nad osmou armádou¹⁷⁵. Byl zaskočen stavem vojáků, kteří byli vyděšeni a chybělo jim správné velení. Jednotky měly problém s nepřítelem, „[...] kterého převyšovaly arzenálem, dominancí ve vzduchu i nadvládou nad okolními moři.“ V dokumentu byla citována slova Generála Ridgwaye, doplněna o záběry na vojáky.¹⁷⁶

Korejská válka zaskočila americké letectvo nepřipravené a bylo nuceno využít zastaralé stroje z druhé světové války, které měly k dispozici na Dálném východě. Jednalo se o letouny F-51 Mustang, F-80 Shootingstar a dále bombardéry B-29 a B-26. „Dokonce i toto zastaralé letectvo si dokázalo vydobýt proti zanedbatelným vzdušným silám Severní Koreje od samotného počátku nadvládu na obloze.“ Informace jsou doplněny o záběry na jmenované letouny a bombardování.¹⁷⁷ Následně, když byly nově nasazené stroje americkým letectvem, F-86 „[...] rychle získaly ohromující převahu nad MiGy-15. V době, když korejská válka končila, byl poměr sestřelených MiGů a Sabrů deset ku jedné.“ Autentické záběry na letouny F-86 Sabre a na probíhající souboje s MiGy.¹⁷⁸

2.2.4.4 Použití napalmu a dopad na civilní obyvatelstvo

Poslední dva znaky se v dokumentární minisérii *Korejská válka: Oheň a led* objevují pouze coby krátké zmínky. Jedním z nich je strategické bombardování napalmem.

Několik dní před vyloděním v Inčchönu bombardovaly námořní letouny ostrov Wŏlmi a „spálily ho napalmem.“ Řekl v dokumentu plukovník námořní pěchoty Spojených států Joseph H. Alexander během záběrů letounů shazujících bomby.¹⁷⁹ Jednotky OSN se připravovaly na vylodění na ostrov Wŏlmi, který „se svíjel pod smrští námořní palby, raket, bomb a napalmu.“ Výklad je doprovázen záběry jak na ostřelování z křižníků, tak i záběry bombardování ze vzduchu.¹⁸⁰

¹⁷⁴ *Korejská válka: Oheň a led*. 3. díl. Režie STAHL, Norman. 1999, stopáž 0:29:24-0:29:30

¹⁷⁵ Generál Matthew B. Ridgway nahradil generála Woltona H. Walkera po jeho smrti.

¹⁷⁶ Tamtéž, stopáž 0:34:42-0:34:45

¹⁷⁷ *Korejská válka: Oheň a led*. 4. díl, Trpká remíza [The Korean War: Fire and Ice] [dokumentární čtyřdílná minisérie]. Režie STAHL, Norman. USA, 1999, stopáž 0:17:24-0:18:04

¹⁷⁸ Tamtéž, stopáž 0:20:39-0:21:20

¹⁷⁹ *Korejská válka: Oheň a led*. 2. díl. Režie STAHL, Norman. 1999, stopáž 0:05:27-0:05:31

¹⁸⁰ Tamtéž, stopáž 0:06:34-0:06:42

Poslední znak tohoto dokumentu zmiňuje zásah civilních objektů při bombardování letectvem OSN. „*Bombardování Severní Koreje způsobilo velké škody na civilních objektech stejně jako na vojenských cílech.*“ Informace je doplněna o záběr na mrtvého civilistu ležícího v troskách.¹⁸¹

2.2.4.5 Shrnutí postřehů

Dokument *Korejská válka: Oheň a led* velmi podrobně vykládá události během korejské války, které jsou rozděleny do čtyř dílů. Filmy mohou na diváka působit velmi emotivně kvůli vyprávění příběhů veterány z korejské války o krutostech, které zažívali každý den během války. Někteří veteráni se podělili i o své pocity, které prožívali, když viděli umírat své kamarády v boji. V dokumentu jsou použity autentické záběry, které v některých případech, například u záběrů na oběti války, citlivějším divákům nemusí být příjemné.

2.2.5 *Letečtí stíhači v boji – druhý díl: Alej MiGů*

Hlavními znaky, které jsem si vytyčila u dokumentárního filmu *Letečtí stíhači v boji: Alej MiGů*, jsou: první proudová válka, výcvik pilotů a převaha ve vzdušném prostoru.

2.2.5.1 První proudová válka a výcvik pilotů

V této podkapitole se zaměřím na dva znaky, které se v tomto dokumentu vyskytují a jsou pro práci relevantní. První ze znaků je pouze krátkou zmínkou v úvodu filmu. Jedná se o podstatný moment v historii letectví – první nasazení proudových letounů.

„*Prosinec 1950 po obloze nad Koreou se prohánějí proudové stíhačky. [...] Dnes spolu poprvé bojují proudové stíhačky se šípovitými křídly.*“ Komentář je doprovázen záběry leteckých soubojů, které jsou vytvořeny počítačovou animací.¹⁸²

Druhý znak se týká výcviku pilotů na obou stranách. Z dokumentu vyplývá, že spojenečtí piloti měli převahu ve výcviku oproti severokorejským leteckým jednotkám do doby, než se síly vyrovnaly vstupem sovětských pilotů do války: „*[...] oproti komunistickým protivníkům byli naši piloti lépe vycvičeni a měli výhodu i lepší taktiky.*“ Řekl v dokumentu generálmajor amerického letectva a veterán z korejské války Frederick Blesse.¹⁸³

¹⁸¹ *Korejská válka: Oheň a led*. 4. díl. Režie STAHL, Norman. 1999, stopáž 0:19:17-0:19:24

¹⁸² *Letečtí stíhači v boji*. 2. díl, Alej MiGů [Dogfights] [epizoda dokumentární série]. Režie KIRK, Robert a WEISS, Wayne. USAN, 2006, stopáž 0:00:01-0:00:18

¹⁸³ Tamtéž, stopáž 0:06:51-0:06:58

Prvním dokladem různé úrovně výcviku pilotů je první střet Sabru a MiGu v roce 1950, kdy MiGy útočily v střemhlavém letu z vyšších výšek. „*Důvody spočívaly především v nezkušenosti komunistických pilotů [...]*.“ Tato informace je v dokumentu doprovázena autentickými záběry MiGu.¹⁸⁴ Sovětský svaz cvičil piloty utajovaně, k těmto účelům sloužila alej MiGů. Moskva ani Běijing nechtěly odhalit identitu letců MiG-15. Výklad je doprovázen záběry na letoun MiG-15.¹⁸⁵ Moskva v létě roku 1951 zásadně změnila taktiku ve vedení letecké války, „*[...] nezkušené piloty nahradili instruktoři a ostrílení stíhací letci, veteráni z velké vlastenecké války*“¹⁸⁶. Komentář je podpořen záběry na nastupující piloty do kokpitu letounu.¹⁸⁷ Tato taktika se SSSR očividně vyplatila: „*Pilot MiGu byl iniciativní a evidentně prvotřídně vycvičený [...]*“¹⁸⁸, „*[...] byl to vynikající pilot.*“¹⁸⁹ Prohlásil v dokumentu brigádní generál amerického letectva a veterán z korejské a vietnamské války Robinson Risner na adresu pilota MiGu. Slova válečného veterána jsou doprovázena digitálně vytvořeným leteckým soubojem mezi F-86 a MiG-15.

2.2.5.2 Převaha ve vzdušném prostoru

V této části se více zaměřím na rozdílné rozložení sil během leteckých soubojů. Z analýzy dokumentu je zřejmé, že po většinu války měly převahu spojenecké letouny.

Dokument konstatuje, že zaostalé severokorejské letectvo bylo brzy zničeno a americké letouny ovládly nebe. Záběry se během komentáře zaměřily na letouny jednotek OSN.¹⁹⁰ To se však změnilo na podzim roku 1950, kdy se do bojů o korejskou oblohu zapojily letouny MiG-15. „*Životně důležitá vzdušná převaha, dosažena v počátečních fázích války, byla ohrožena.*“ Výklad je doprovázen autentickými záběry na letoun MiG-15, na letouny OSN a bombardování.¹⁹¹ Proto americké letectvo urychleně nasadilo do korejské války letouny F-86A Sabre. F-86 byl jediným strojem, který se mohl s letounem sovětské

---

¹⁸⁴ Tamtéž, stopáž 0:15:03-0:15:17

¹⁸⁵ Tamtéž, stopáž 0:15:22-0:15:32

¹⁸⁶ Velká vlastenecká válka je sovětské označení pro zapojení SSSR do 2. světové války, respektive jejich války s Německem v letech 1941-1945.

¹⁸⁷ Tamtéž, stopáž 0:15:54-0:16:05

¹⁸⁸ Tamtéž, stopáž 0:16:22-0:16:26

¹⁸⁹ Tamtéž, stopáž 0:17:30-0:17:31

¹⁹⁰ Tamtéž, stopáž 0:03:30-0:03:37

¹⁹¹ Tamtéž, stopáž 0:03:57-0:04:28

výroby MiG měřit. Informace je doplněna záběry na letouny F-86.¹⁹² „*Jeho (Sabru) úkolem bylo ničit nepřátelské stíhače a zajistit vzdušnou převahu.*“ Řekl v dokumentu historik Barrett Tillman.¹⁹³ Letouny F-86 si ve vzdušných soubojích vedly dobře, ale na konci roku 1950 mělo letectvo OSN v Koreji méně než padesát Sabrů. Oproti tomu za hraniční řekou Yālù měly severokorejské jednotky čtyři sta letounů MiG-15.¹⁹⁴ Co se týče ztrát letounů během války, přišlo letectvo OSN během války o pouhých sedmdesát osm strojů F-86 Sabre, zatímco letectvo KLDK ztratilo téměř pět set šedesát letounů MiG-15. „*Ve válce bez oficiálních vítězů byla bitva o vzdušnou nadvládu v aleji MiGů jediným jasným vítězstvím mezinárodních sil a Američanů.*“¹⁹⁵

2.2.5.3 Shrnutí postřehů

Tento dokument byl úzce profilován na piloty a jejich letouny. Záměrem je představit divákovi průběh a pozadí leteckých bitev během korejské války. Film využívá počítačové techniky k rekonstruování vzdušných soubojů a doplňuje je autentickými záběry letounů. Divák si ze sledování odnáší mnoho technických faktů s přesahem do lidských osudů pilotů těchto letounů. Tři z těchto pilotů, generálmajor ve výslužbě Frederick „Boots“ Blesse, brigádní generál Robinson Risner a plukovník ve výslužbě Ralph Parr, vystupují se svým svědectvím v dokumentu.

2.2.6 Nejdůležitější bitvy – druhý díl: Korejská válka

V dokumentárním filmu *Nejdůležitější bitvy: Korejská válka*, jsem si určila jako hlavní znaky: podpora pozemním jednotkám a převaha ve vzdušném prostoru.

2.2.6.1 Podpora pozemním jednotkám

Jedním ze znaků tohoto dokumentárního filmu je pomoc pozemním jednotkám OSN, na které se valila severokorejská armáda v plných stavech. Letectvo Spojených národů dávalo šanci pozemním jednotkám ubránit své pozice.

V obraném perimetru na jihu poloostrova „*I. září začne námořnictvo s letectvem s leteckými útoky. Je nutné obrátit boj proti nepříteli. Úkol zní: [...] chránit jednotky OSN před vzdušnými útoky a zaměřit se na zásobovací trasy.*“ Výklad je doprovázen záběry

---

¹⁹² Tamtéž, stopáž 0:05:43-0:05:56

¹⁹³ Tamtéž, stopáž 0:06:20-0:06:25

¹⁹⁴ Tamtéž, stopáž 0:07:15-0:07:26

¹⁹⁵ Tamtéž, stopáž 0:43:34-0:43:59

ostřelování a manévry letounů jednotek OSN.¹⁹⁶ Úspěchy se dostávají záhy: „*Po těžkém bombardování komunistům klesají stavy vojáků, zbraní i zásob.*“ Předkládané informace jsou podpořeny záběry taktiky kobercového bombardování.¹⁹⁷ Další událost, kde se prokázala nezbytnost letecké podpory, následuje po vylodění v Inčchönu, kdy se jednotky námořní pěchoty dostávají do hlavního města Korejské republiky, „*[...] za podpory letectva a dělostřelectva přemůžou dvacet tisíc komunistických vojáků.*“ Výklad je doprovázen záběry na pochodující a bojující vojáky.¹⁹⁸ Poslední zmínkou v dokumentu o podpoře ze strany letectva je během ústupu pozemních jednotek OSN na jih před čínskými jednotkami, kdy přilétají na pomoc spojenecké letouny a likvidují čínské vojáky. „*Mariňákům se daří směřovat piloty přímo na čínskou pěchotu.*“ Informace je podložena záběry na bombardování.¹⁹⁹

2.2.6.2 Převaha ve vzdušném prostoru

Dalším pozorovaným znakem, který se v tomto dokumentu objevil, je již dříve zmiňovaná převaha ve vzdušném prostoru. Informace získané z předchozích dokumentů se v zásadě shodují, jejich podání je ale jiné.

První informací v dokumentu k vybranému znaku je, že letouny americké výroby zaútočily na zásobovací trasy nepřítele a přerušily konvoje a přesuny vojsk. Informaci doprovází záběry ostřelování.²⁰⁰ Důležitost převahy ve vzdušném prostoru nám dokládá toto svědectví: „*Právě ovládnutí nebe nad Koreou nás udrželo naživu.*“ Řekl v dokumentu jeden z vojenských odborníků.²⁰¹ Dále se nezbytnost převahy ve vzdušném prostoru objevuje, když jednotky OSN prohrávaly pozemní válku, ale vzdušný prostor i nadále ovládaly. Nebe nad Koreou měly plně pod kontrolou spojenecké letouny. „*Když na zemi čelíte zdrcující přesile, musíte situaci dramaticky změnit. Tou odpovědí bylo letectvo.*“ Řekl jeden z osmi vojenských odborníků v dokumentu. Výklad je doplněn o záběry letounů jednotek OSN.²⁰²

---

¹⁹⁶ *Nejdůležitější bitvy*. 2. díl, Korejská válka [Bullet Points] [epizoda dokumentární série]. Režie DELGROSSO, Joe. USA, 2008, stopáž 0:10:43-0:11:02

¹⁹⁷ Tamtéž, stopáž 0:11:32-0:11:37

¹⁹⁸ Tamtéž, stopáž 0:16:26-0:16:38

¹⁹⁹ Tamtéž, stopáž 0:28:49-0:29:00

²⁰⁰ Tamtéž, stopáž 0:11:06-0:11:14

²⁰¹ Tamtéž, stopáž 0:11:20-0:11:23

²⁰² Tamtéž, stopáž 0:31:27-0:31:44

Zvrat v převaze přichází, když se do války na korejském nebi zapojuje letoun sovětské výroby MiG-15 a stává se nejlepší zbraní letecké války. „*MiG-15 vyhnal americké letectvo ze vzduchu nad severní částí Koreje.*“ Řekl v dokumentu vojenský odborník. Výklad doprovází záběry na manévry letounu MiG-15.²⁰³ Na začátku roku 1950 spolu bojují letouny F-86 a MiG-15 o nebe nad Korejským poloostrovem. „*Vítězství v této bitvě by mohlo rozhodnout i o vítězi války.*“ Výpověď je následována záběry bojů ve vzdušném prostoru Koreje.²⁰⁴ I přes usilovnou sovětskou snahu, americké letouny F-86 vyhrávají leteckou válku bitvu po bitvě a získávají převahu na nebi, zatímco na zemi vyhrává KLR. Záběry na formace letounů F-86 a na pozemní bitvu doprovázejí předchozí informace.²⁰⁵

2.2.6.3 Shrnutí postřehů

Tento dokument se opírá o znalosti expertů na korejskou válku a o dobové záběry. Snaží se celý konflikt srozumitelně a věcně předat divákovi. Zaměřuje se spíše na technické údaje o válce, lidský faktor se zde projevuje pouze v taktice vysokých hodnotářů.

2.2.7 *Válka a zbraně – čtyřicátý sedmý díl: Válka v Koreji*

Hlavními znaky v dokumentu *Válka a zbraně: Válka v Koreji*, jsou: první proudová válka, výcvik pilotů, podpora pozemním jednotkám, použití napalmu a zásobování jednotek.

2.2.7.1 První proudová válka a výcvik pilotů

V posledním dokumentu mé analýzy se zaměřím na znaky, které se již v předchozích dokumentech objevily. Jedná se o zmínky první proudové války a výcviku pilotů, které jsou v tomto dokumentu pouze krátce zmíněny.

Velmi zásadní událost pro historii letectví se udála na korejském nebi. „*V korejské válce byly poprvé použity proudové stíhačky.*“²⁰⁶ Dále jsme informováni o typech letounů, které používalo letectvo OSN. V korejském vzdušném prostoru létalo americké letectvo se stroji F-86 Sabre a námořnictvo a námořní pěchota se stíhačkami F9F Panther²⁰⁷. KLR

---

²⁰³ Tamtéž, stopáž 0:33:18-0:33:32

²⁰⁴ Tamtéž, stopáž 0:35:04-0:35:27

²⁰⁵ Tamtéž, stopáž 0:36:40-0:36:54

²⁰⁶ *Válka a zbraně*. 47. díl, Války v Koreji [Weapons of War] [epizoda dokumentární série]. Režie COLLIER, Kevin, Velká Británie, 2006, stopáž 0:02:56-0:03:00

²⁰⁷ Viz. Obrázek č. 21

zásoboval Sovětský svaz letouny MiG-15. MiG poprvé vzlétl do akce 1. listopadu 1950. Výklad je doprovázen záběry na manévry letouny americké a sovětské výroby.²⁰⁸

V tomto dokumentu je jen jedna zmínka o výcviku pilotů: „[...] výsledky odrážely kvalitnější výcvik a lepší taktiku používanou americkým letectvem a piloty Spojených národů.“ Informace jsou podloženy záběry na manévrování letounů.²⁰⁹

2.2.7.2 Podpora pozemním jednotkám

Tato podkapitola se věnuje již dříve zmiňované podpoře pozemním jednotkám. Důležitost letectva je pro vojáky bojující na zemi zcela zásadní.

To se potvrzuje již v úvodu dokumentu: „*Letectvo se v Koreji využívalo také k podpoře pozemních jednotek. Rakety, napalm a bomby svržené na nepřitele v blízkosti vlastních vojsk mohli rozhodnout výsledek bitvy.*“ Následují záběry bombardování.²¹⁰

Dalším důkazem, jak důležitá podpora letectva byla, je, když jednotky OSN ustupovaly před ohromnou silou čínských vojáků. „*Ale námořní pěchotu a armádu při něm kryly útočné letouny a napadaly čínské formace, které oblast ovládaly.*“ Výklad je doprovázen záběry bombardování a na ustupující vojáky.²¹¹

2.2.7.3 Použití napalmu

Následujícím znakem, který se vyskytuje v tomto dokumentu, je velmi účinná zbraň letectva. „*Při bojových letech přímé letecké podpory se v Koreji rozsáhle používal napalm, který byl ideální plošnou zápalnou zbraní pro letecké útoky.*“ Komentář je podložen záběry na letecké bombardování.²¹² Dále se napalm využíval tehdy, když se válka přesunula k bojům o důležitá vyvýšená místa. Bojům se začalo říkat Boje o kopce. „*Kopce spalovala palba děl a minometů a spaloval napalm, až nezbylo nic než ohořelé pahýly stromů [...].*“ K informaci je připojen záběr na ostřelování a spálené vyvýšeniny.²¹³

---

²⁰⁸ Tamtéž, stopáž 0:03:01-0:03:20

²⁰⁹ Tamtéž, stopáž 0:04:28-0:04:34

²¹⁰ Tamtéž, stopáž 0:04:36-0:04:48

²¹¹ Tamtéž, stopáž 0:20:44-0:20:55

²¹² Tamtéž, stopáž 0:05:12-0:05:22

²¹³ Tamtéž, stopáž 0:29:46-0:30:23

2.2.7.4 Zásobování jednotek

Posledním znakem vyskytujícím se v dokumentu je důležitá pomoc jednotkám OSN, které jsou obklíčené nebo jsou v nepřístupném terénu korejských hor. V takovém to případě nebylo možné jednotky zásobovat po zemi a bylo zapotřebí využít letectvo.

Na podzim roku 1950 bylo pro jednotky USA zpestřením, když „23. listopadu se americkým jednotkám na frontě letecky rozvážela večeře na Den dikůvzdání.“ Výklad je doprovázen záběry na večerící vojáky a shazování jídla na padácích.²¹⁴ Standardně ale jednotky byly zásobovány nejen jídlem, ale i pohonnými hmotami a střelivem. „Při ústupu zpět [...] byly jednotky zásobovány palivem, municí a jídlem shazovaným z letadel na padácích.“ Následují záběry letounů shazující zásoby jednotkám OSN.²¹⁵

2.2.7.5 Shrnutí postřehů

Dokumentární film *Válka a zbraně – čtyřicátý sedmý díl: Válka v Koreji* se snaží divákovi nabídnout komplexní přehled o technice, která byla využívána během korejské války. Zobrazení dopadů války na obyvatelstvo a vojáky je upozaděno. Dokument využívá k podložení informací autentické záběry. Divákovi se tak naskytne lepší prožitek z filmu.

---

²¹⁴ Tamtéž, stopáž 0:19:37-0:19:47

²¹⁵ Tamtéž, stopáž 0:20:56-0:21:05

2.3 Výsledky analýzy

Tato část práce se zabývá výsledky předcházející analýzy dokumentárních filmů a zodpovídá výzkumné otázky:

I. *Zdůrazňují dokumentární filmy dopady letecké války na obyvatelstvo?*

Pouze ve dvou dokumentárních filmech jsem našla zmínky o dopadech letecké války na civilní obyvatelstvo. Prvním z nich je *Korea: Zapomenutá válka v barvě – první díl: Vypuknutí války*, v kterém je ze záběrů z celého filmu patrný strach a beznaděj lidí. Tento dokument leteckou válku vykresluje velmi negativně s ohledem na dopady na obyvatelstvo v severní části poloostrova. V druhém dokumentu, který zmiňuje dopady letecké války na obyvatelstvo, je pouze krátká zmínka ve čtvrtém dílu – *Trpká remíza* v dokumentární sérii *Korejská válka: Oheň a led*, ve kterém je informace o bombardování civilních objektů. Ostatní dokumentární filmy se dopadu letecké války na civilní obyvatelstvo vůbec nevěnují. Je zřejmé, že sociální rozměr války není pro autory dokumentů příliš zásadní. Z toho vyplývá, že dokumenty věnující se korejské válce příliš nezdurazňují dopady letecké války na obyvatelstvo. I když se v dokumentech objevuje civilní obyvatelstvo velmi řídce, je z analýzy patrné, že dopad letecké války byl tragický.

II. *Je v dokumentech zachyceno, že se jednalo o první proudovou válku v historii?*

Tuto informaci zmiňují tři z devíti použitých dokumentárních filmů, kterými jsou *Korejská válka: Oheň a led – první díl: Příprava krvavé lázně*, *Letečtí stíhači v boji: Alej MiGů* a *Válka a zbraně: Válka v Koreji*. Ve všech třech případech se jednalo pouze o jednu větu, která na tento fakt poukazuje. To naznačuje, že autorům dokumentárních filmů tato informace nepřijde pro diváka zásadní. Ačkoliv pro letectví a leteckou historii to znamenalo zásadní milník, pro běžného diváka dokumentů je to nejspíše zbytečně detailní informace, proto se jí autoři dokumentů věnují jen zběžně. Protože je tato informace v dokumentech zmíněna pouze okrajově, a pro můj výzkum byla zásadní, docházím k závěru, že pro diváka není dostatečně důrazně a v odpovídající míře zachyceno, že se jednalo o první proudovou válku a co to pro historii obnáší.

III. *Zmiňují se dokumenty o důležitosti výcviku pilotů na obou stranách?*

Na tuto otázku nám daly odpověď pouze dva dokumentární filmy, jimiž jsou *Letečtí stíhači v boji: Alej MiGů a Válka a zbraně: Korejská válka*. První ze zmiňovaných dokumentů se tomuto tématu věnuje více. Zaměřuje se na výpovědi veteránů z Korejské války, kteří vypráví své zážitky při soubojích s letci ze severokorejské armády. Ve druhém filmu je pouze krátká zmínka, ale oba dokumenty jasně naznačují, že letectvo OSN mělo výrazně větší výhodu při soubojích díky lépe vycvičeným pilotům. Ač jsou zmínky o výcviku pilotů jen stručné, z analýzy vyplývá, že svůj podstatný význam pro průběh války měl.

IV. *Je v dokumentech kladen důraz na zásobování jednotek pomocí letectva?*

Tuto informaci sdělují čtyři dokumentární filmy, které byly použity k analýze: *Korea: Zapomenutá válka v barvě – první díly: Vypuknutí války, Korejská válka v barvě, Korejská válka: Oheň a led – třetí díl: Ústup z pekla a Válka a zbraně: Korejská válka*. V prvním jmenovaném dokumentu je pouze záběr na zásobování pomocí letectva. Ve zbylých dokumentech bylo zásobování zmíněno v návaznosti s boji na území KLR, když jednotky OSN byly obklíčeny jednotkami čínských „dobrovolníků“. Z dokumentů je patrné, že se tomuto tématu věnují spíše okrajově a nedávají na něj velký důraz.

V. *Je v dokumentárních filmech zmíněno používání napalmových bomb?*

Odpověď nalezneme ve třech z devíti analyzovaných dokumentárních filmů, kterým jsou: *Korejská válka v barvě, Korejská válka: Oheň a led a Válka a zbraně: Korejská válka*. Z dokumentů vyplývá, že touto zbraní disponovalo pouze letectvo Spojených států, které napalm používalo při pomoci pozemním jednotkám a při bombardování strategických míst během války. Analýza ukázala, že napalm sice byl strategickou zbraní pro letecké útoky, ale informace jsou v dokumentech upozaděny a mohou pro diváka zaniknout.

VI. *Je v dokumentárních filmech zmíněné převážení raněných pomocí letectva?*

Na tuto otázku nalezneme odpověď pouze ve dvou dokumentech, *Korejská válka v barvě* a ve třetím dílu *Ústup z pekla* v dokumentární čtyřdílné sérii *Korejská válka: Oheň a led*. V prvním zmíněném dokumentu se jedná o jednotky M.A.S.H. Jak se dozvídáme z dokumentu, tyto jednotky měly vlastní flotilu vrtulníků, které využívaly k přepravě raněných z bitvy. V druhém dokumentu zjišťujeme, že piloti letounů museli přistávat na provizorně vytvořených letištích, aby se dostali ke zraněným vojákům. Z analýzy vyplývá, že letectvo v této důležité otázce převozu raněných sehrálo zásadní roli pro přežití vojáků.

VII. *Zabývají se dokumentární filmy převahou ve vzdušném prostoru nad Koreou?*

Informaci na tuto otázku nalezneme hned v sedmi dokumentech z devíti analyzovaných. *Korea: Zapomenutá válka v barvě – první díl: Vypuknutí války, Korejská válka v barvě, Korejská válka: Oheň a led – první, třetí a čtvrtý díl, Letečtí stíhači v boji: Alej MiGů a Nejdůležitější bitvy: Korejská válka*. Z tohoto plyne, že autoři dokumentárních filmů dávají důraz na nerovnou bitvu na obloze nad korejským územím během konfliktu na poloostrově. Z dokumentů je jasně patrné, že oblohu ovládli piloti OSN a po celou dobu války si převahu dokázali udržet.

VIII. *Je v dokumentárních filmech zachycena podpora letectva pozemním jednotkám?*

Na tuto otázku nalezneme odpověď v šesti dokumentárních filmech, jimiž jsou: *Korejská válka v barvě, Korejská válka: Oheň a led – první, druhý a třetí díl, Nejdůležitější bitvy: Korejská válka a Válka a zbraně: Válka v Koreji*. Všechny zmíněné dokumenty se zaměřují pouze na pomoc pozemním jednotkám OSN zajištěné jejich letectvem, jen jeden, a tím je *Korejská válka: Oheň a led – první díl: Příprava krvavé lázně* se zmiňuje krátce o podpoře severokorejských jednotek zprostředkované severokorejským letectvem v počátcích války. Analýza prokázala, že letecká podpora pozemním jednotkám OSN byla velmi zásadní pro vývoj války na straně Spojenců. U tohoto tématu je vidět silný zájem autorů dokumentů, protože podpora letectva pozemním jednotkám je zmíněna v druhém nejvyšším počtu dokumentů.

IX. *Propojují dokumenty videomateriál s odpovídajícím obsahem?*

Z analýzy je patrné, že ve všech použitých dokumentárních filmech jsou informace, předávané vypravěčem, popřípadě historikem nebo válečným veteránem, podloženy autentickými nebo počítačovou animací vytvořenými záběry.

X. *Jak podstatnou část dokumentů o korejské válce zabírají informace o letecké válce?*

Dokumentární filmy s českým dabingem věnující se korejské válce, dokazují, že téma letecké války patří spíše mezi okrajové oblasti zájmu. Značná část dokumentů se o tomto tématu spíše jen zmiňuje, až na dokumentární film *Letečtí stíhači v boji: Alej MiGů*, ten se naopak zabývá pouze leteckými souboji.

Závěr

Tato bakalářská práce nastiňuje, důležitou roli letectva během korejské války. Cílem práce bylo zjistit, jak je korejská letecká válka vyobrazována v dokumentárních filmech o korejské válce a jak je předávána českému divákovi z dostupných filmů s českým dabingem.

V teoretické části byly stručně popsány události během korejské války, důvody, které vedly k rozpoutání války, průběh samotné války až k zdlouhavým rozhovorům, které vedly k podepsání smlouvy o příměří. Následovalo podrobnější rozebrání letecké války během konfliktu na poloostrově. Podkapitola korejská letecká válka se věnovala zásadním okamžikům, od kterých se odvíjel vývoj války, jimiž jsou: průběh bitev o Pusanský perimetr, vyloštění v Inčchönu, postup jednotek OSN za 38. rovnoběžku na sever, vstup čínských jednotek do války, zapojení letounů MiG-15 do leteckých soubojů na korejském nebi. Na závěr jsou shrnuty celkové důsledky korejské války.

Praktická část práce se zabývala analýzou dokumentárních filmů na základě sémanticko-strukturální analýzy. V první podkapitole se text věnuje metodologii, kde je vysvětlen výběr dokumentárních filmů, jsou zde položeny výzkumné otázky a objasněn postup rozboru dokumentů. Následoval stručný popis vybraných filmů a samotný rozbor. Analýza poukázala, že letecká válka je neoddelitelnou součástí korejské války, ač to z dokumentů jasně nevyplývá. Divákovi je v dokumentárních filmech o korejské válce letectvo představeno jako jeden z podstatných aktérů, které sehrálo svou roli nejenom ve vzdušných bitvách, ale také se zapojilo do operací, životně důležitých pro pozemní vojsko. Do průběhu války také zasáhl výcvik pilotů. Díky lépe připraveným spojeneckým pilotům měly po celou dobu války nad vzdušným prostorem kontrolu spojenecké síly. Podle mého názoru může být pro diváka velmi zajímavou informací zjištění, že se poprvé objevily proudové letouny, které dosahovaly rychlosti zvuku.

3 Seznam použité literatury:

Prameny:

Korea: Zapomenutá válka v barvě. 1. díl, Vypuknutí války [Korea: The Forgotten War in Colour] [epizoda dokumentární minisérie]. Režie BINNS, Stewart. Velká Británie, 2010.

Korejská válka v barvě [Korean War in Color] [dokumentární film]. Producent CASSEL, Christopher. USA, 2001.

Korejská válka: Oheň a led [The Korean War: Fire and Ice] [dokumentární čtyřdílná minisérie]. Režie STAHL, Norman. USA, 1999.

Letečtí stíhači v boji. 2. díl, Alej MiGů [Dogfights] [epizoda dokumentární série]. Režie KIRK, Robert a WEISS, Wayne. USA, 2006.

Nejdůležitější bitvy. 2. díl, Korejská válka [Bullet Points] [epizoda dokumentární série]. Režie DELGROSSO, Joe. USA, 2008.

Válka a zbraně. 47. díl, Války v Koreji [Weapons of War] [epizoda dokumentární série]. Režie COLLIER, Kevin, Velká Británie, 2006.

Sekundární literatura:

Knihy:

BOWMAN, Martin W. *F-86 Sabre*. Praha: Jan Vašut, 2005. ISBN 80-7236-338-7.

CATCHPOLE, Brian. *Korejská válka 1950-53*. Praha: BB art, 2003. ISBN 80-7341-073-7.

DORR, Robert F., et al. *Stíhací esa korejské války*. Plzeň: Mustang, 1996. JET, sv.2. ISBN 80-7191-058-9.

DVORCHAK, Robert J. *Korejská válka 1950-1953: Dějiny konfliktu očima korespondentů Associated Press*. Brno: Jota, 1996. ISBN 20-85617-85-4.

ECKERT, Carter J., et al. *Dějiny Koreje*. Praha: NLN, 2001. ISBN 80-7160-411-4.

CHLADA, Jaromír. Vývoj severokorejského jaderného programu. In: LÖWENSTEINOVÁ, M. a M. POPA eds. *Made in Korea II*. Praha: Nová vlna, 2019, s. 374-384. ISBN 978-80-85845-94-5.

JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0.

KAMAS, Daniel. *Křídla nad Koreou 1950-1953: první střetnutí proudových letounů v dějinách*. Olomouc: Votobia, 1999. ISBN 80-7198-354-3.

LAWSON, Eric a LAWSON, Jane. *První letecká válka: srpen 1914-listopad 1918*. Brno: Jota, 1997. Military, sv.25. ISBN 80-7217-035-X.

LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. Korejská válka. In: LÖWENSTEINOVÁ, M. a M. POPA eds. *Made in Korea II*. Praha: Nová vlna, 2019. s. 311-325. ISBN 978-80-85845-94-5.

MALKASIAN, Carte. *Korejská válka 1950-1953*. Warszawa: Amercom S.A., 2011. ISBN 978-83-261-0847-1.

SETH, Michael J. *A Concise History of Modern Korea: From the Late Nineteenth Century to the Present*. 3. vyd. London: Rowman&Littlefield, 2020. ISBN 9781538129043.

SŎ, Čungšök. *Sadžingwa kŕimŕo ponŕn hanguk hjödäsa* [Moderní korejské dějiny vyobrazené na fotografiích a obrázcích]. Svazek 3. Sŕul: Ŕngdžin čišikhausŕ, 2020. ISBN 978-89-01-24163-0.

THOMPSON, Wayne a NALTY, Bernard C. *Within Limits: The U.S. Air Force and the Korean War*. Washington, DC: Government Printing Office, 1999. ISBN 0-16-048758-7.

VRANÝ, Jiří a KRUMBACH, Jan. *Ilustrovaná historie letectví: Mikojan-Gurjevič MiG-15, Lavočkin La-5 a La7, Fokker D VII*. Praha: Naše vojsko, 1985. Triáda, sv. 1. ISBN 28-106-85.

Články:

I, Mjŕng-hwan. Inmunsagŕhakupchjŕn: 6,25 čŕndžäng čung sorjŕngonggun čakdžŕn jŕngu [Humanitní vĕda a sociologie: Studie o operacích sovĕtského letectva bĕhem Korejské války]. *Kunsakwahangnondžip* [online]. 2013, **64**(1), s. 73-100. [cit. 20.3.2023] ISSN 2733-7286. Dostupné z: <https://kiss.kstudy.com/Detail/Ar?key=3156968>

I, Mjŕng-hwan a Kim, Kwan-ho. Hanguk čŕndžänggi četchudžŕntchugi kongdžungdžŕntchu jŕngu: 1950. 11-1953. 7 [Studie o bojích proudových letounů bĕhem Korejské války: 11. 1950-7. 1953]. *Kunsa* [online]. 2015, **97**, s.217-264. [cit. 19.3.2023] DOI: 10.292/mh.2015..97.217. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002055867>

KIM, Nam-kjun. Tagŕllasŕ Mägadŕ Čäpchjŕngga: Miguge segiwa mägadŕ. [Přezkoumání Douglase MacArthura: Americké století a MacArthur]. *Kunsa* [online]. 2006, **59**, s.179-206. [cit. 14.3.2023] Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/Journal/articleDetail?nodeId=NODE06512656>

RICHARDSON, Thomas, et al. *The Korean War*. In: *Fighting Australia's Cold War: The Nexus of Strategy and Operations in a Multipolar Asia, 1945-1965* [online]. Australia: ANU

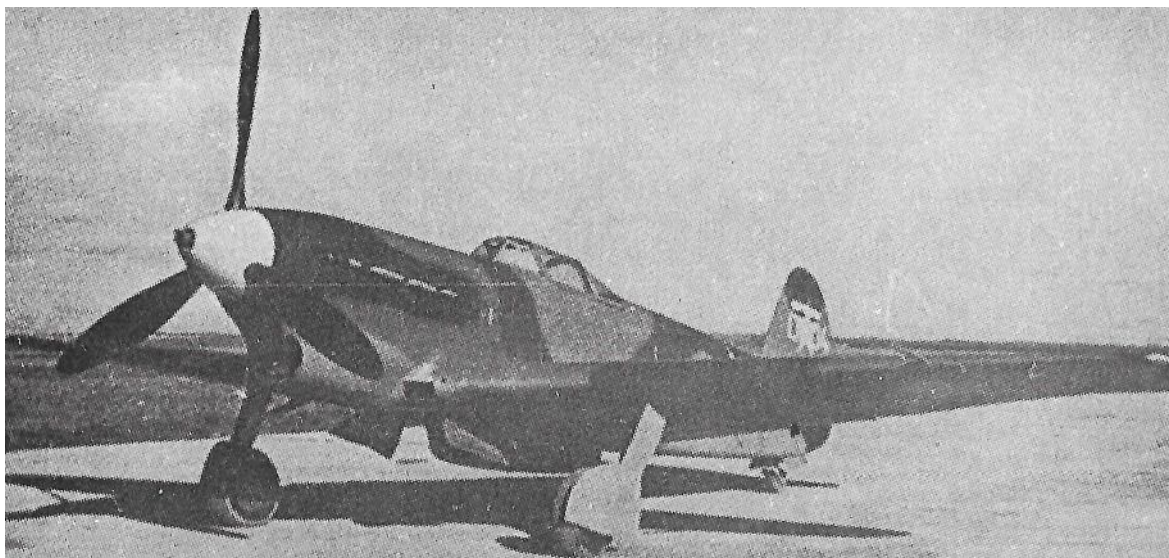
Press, 2021, s. 73-92. [cit. 18.3.2023] ISBN 9781760464837. Dostupné z: <https://press-files.anu.edu.au/downloads/press/n9414/html/ch04.xhtml?referer=&page=11#>

Online zdroje:

GUILLAUME, Marine. Le napalm dans la doctrine et la pratique américaines du bombardement, 1942-1975 [Napalm v americké doktríně a praxe bombardování, 1945-1975]. *Mass Violence & Résistance* [online]. 2017 [cit: 16.5.2023] ISSN 1961-9898 Dostupné z: <https://www.sciencespo.fr/mass-violence-war-massacre-resistance/fr/document/le-napalm-dans-la-doctrine-et-la-pratique-americaines-du-bombardement-1942-1975.html>

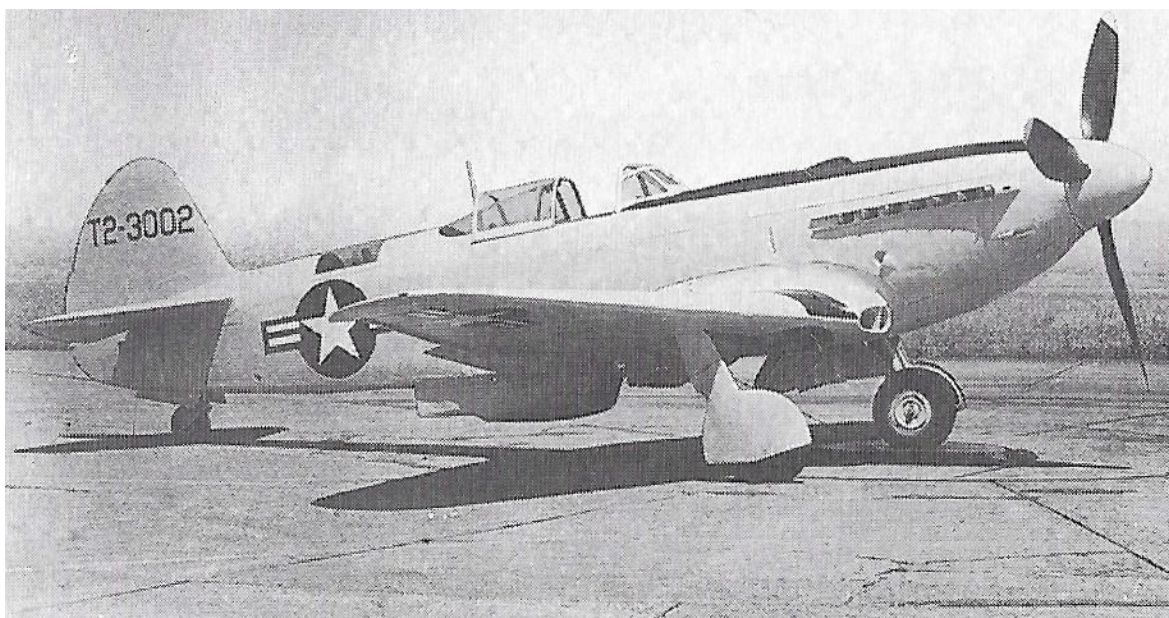

Obrázek 2 - Letoun Jakovlev Jak-9

Zdroj: *Encyklopedie letadel*. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN 80-7161-055-0, str. 120

Obrázek 3 - Letoun Jakovlev Jak-9

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 150

Obrázek 4 - Letoun Lavočkin La-7

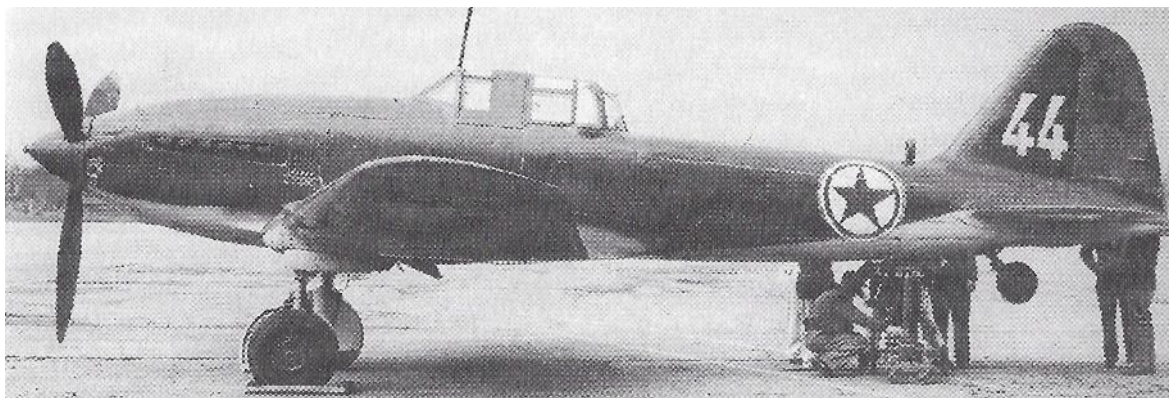
Zdroj: *Encyklopedie letadel*. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN 80-7161-055-0, str. 94

Obrázek 5 - Letoun Lavočkin La-9

Zdroj: *Encyklopedie letadel*. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN 80-7161-055-0, str. 120

Obrázek 6 - Letoun Iljušin Il-10

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 150

Obrázek 7 - Letouny North American F-82 Twin Mustang

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 7

Obrázek 8 - Letoun Lockheed F-80 Shooting Star

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 67

Obrázek 9 - Letoun Lockheed F-80C Shooting Star

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 39

Obrázek 10 - Letoun Douglas C-54 Skymaster

Zdroj: *Encyklopedie letadel*. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN 80-7161-055-0, str. 351

Obrázek 11 - Letouny North American F-51D Mustang

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 42

Obrázek 12 - Bombardéry Boeing B-29 Superfortress

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 26

Obrázek 13 - Bombardér Boeing B-29 Superfortress

Zdroj: *Encyklopedie letadel*. Bratislava: Gemini, 1993. ISBN 80-7161-055-0, str. 14

Obrázek 14 - Letouny Vought F4U Corsair

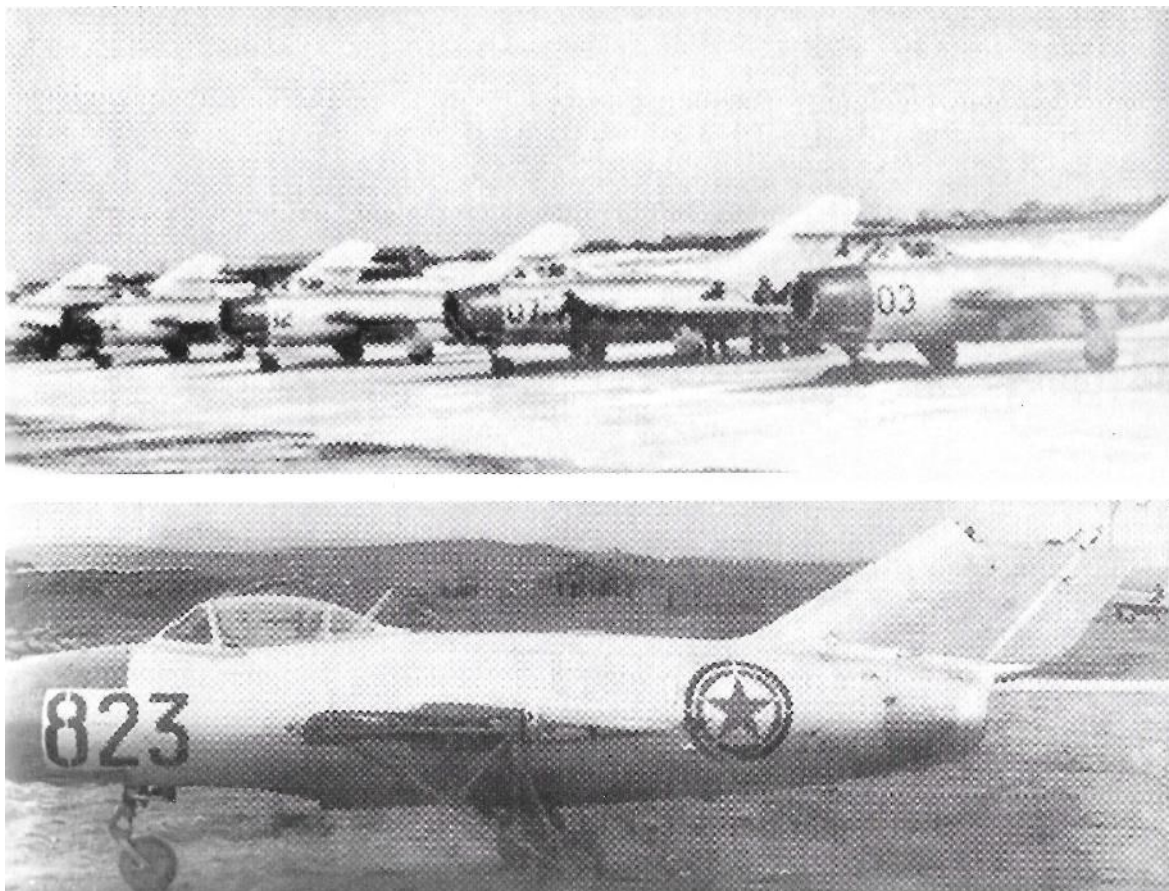
Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 25

Obrázek 15 - Letoun Martin PBM Mariner Sunderland

Zdroj: National Air and Space Museum [online]. USA: Martin PBM-5A Mariner [cit. 12.5.2023]. Dostupné z: https://airandspace.si.edu/collection-objects/martin-pbm-5a-mariner/nasm_A19730270000

Obrázek 16 - Letouny Mikojan-Gurevič MiG-15

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 153

Obrázek 17 - North American F-86 Sabre

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 129

Obrázek 18 - Letoun Republic F-84 Thunderjet

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 82

Obrázek 19 - Letouny Republic F-84 Thunderjet

Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 87

Obrázek 20- Obrázek 20 - Střední bombardér Douglas B-26 Invader

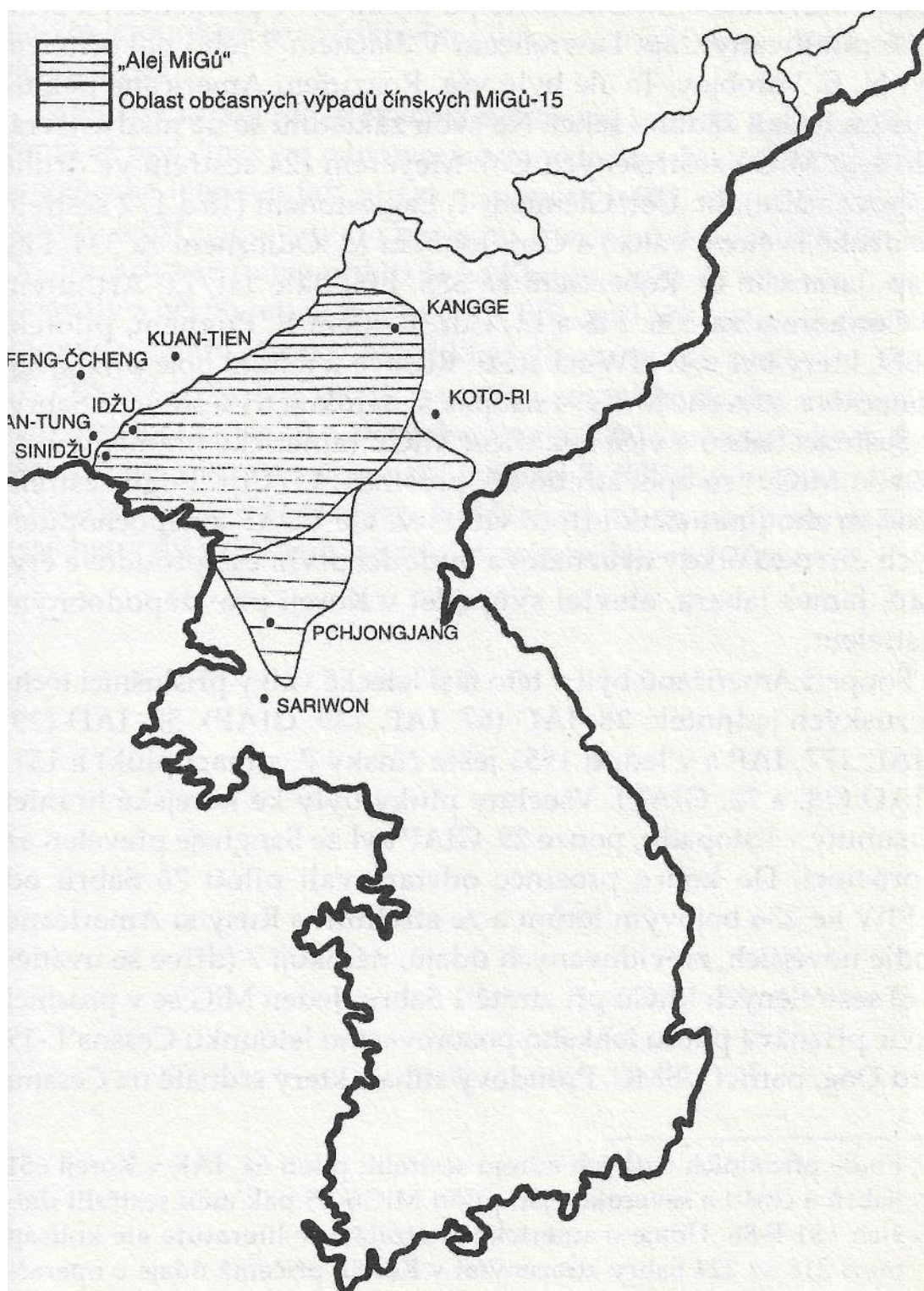
Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 86

Obrázek 21 - Letoun Grumman F9F Panther

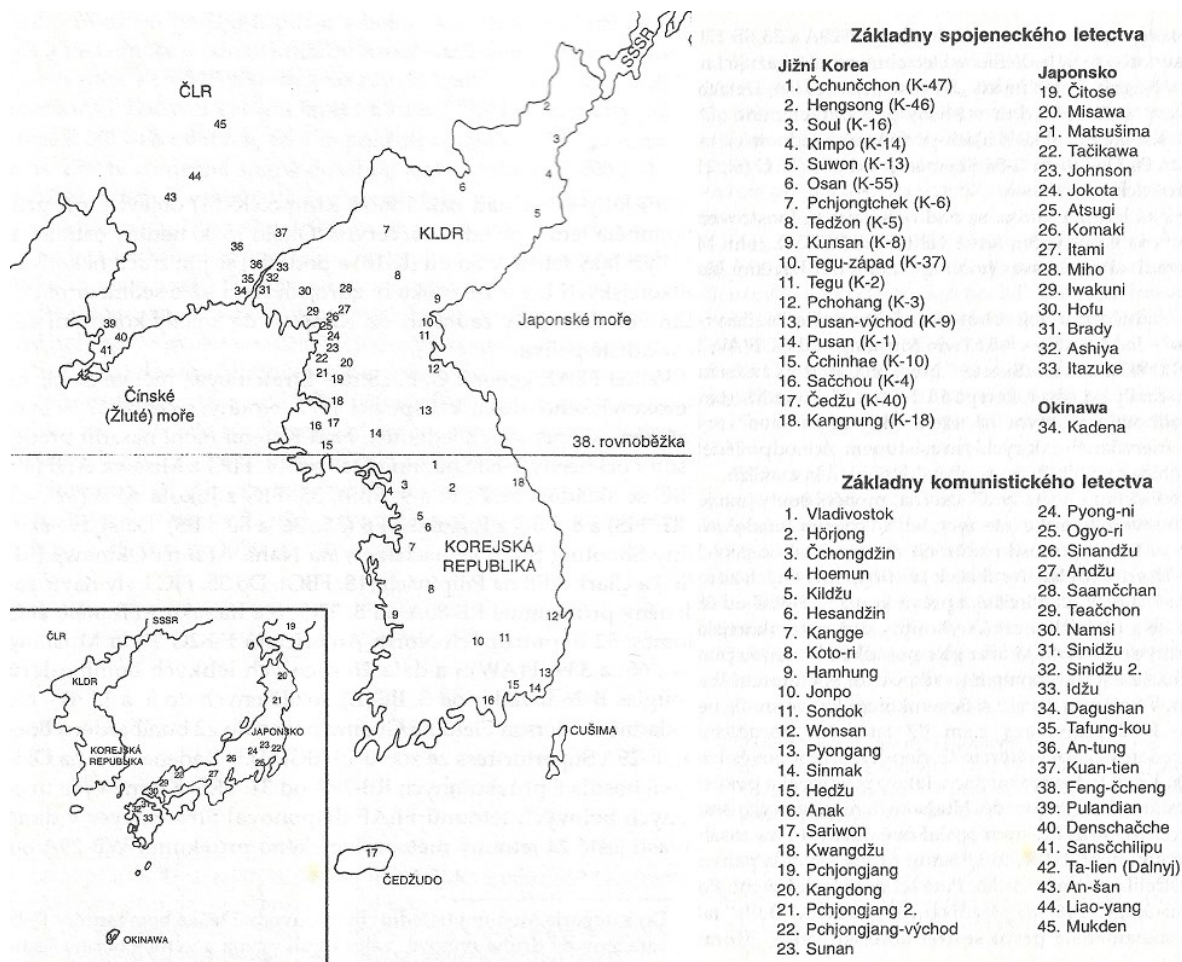
Zdroj: JACKSON, Robert. *Letecká válka nad Koreou 1950-1953*. Praha: Jan Vašut, 1999. ISBN 80-7236-112-0, str. 47

Obrázek 22 - Alej MiGů

Zdroj: KAMAS, Daniel. *Křídla nad Koreou 1950-1953: první střetnutí proudových letounů v dějinách*. Olomouc: Votobia, 1999. ISBN 80-7198-354-3, str. 91

Obrázek 23 - Letecké základny

Zdroj: KAMAS, Daniel. *Křídla nad Koreou 1950-1953: první střetnutí proudových letounů v dějinách*. Olomouc:

Votobia, 1999. ISBN 80-7198-354-3, str.52-53

5 Seznam zkratk:

ČLR	Čínská lidová republika
KLDR	Korejská lidově demokratická republika
KR	Korejská republika
M.A.S.H.	Mobilní armádní chirurgická nemocnice (aj. Mobile Army Surgical Hospital)
NATO	Severoatlantická aliance (aj. North Atlantic Treaty Organization)
OSN	Organizace spojených národů
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
USA	Spojené státy americké (aj. United States of America)

Příloha 1. Letouny použity během korejské války zmíněné v práci

Letecké síly OSN	Letecké síly KLDK
Boeing B-29 Superfortress	Iljušin Il-10
Douglas B-26 Invader	Jakovlev Jak-3
Douglas C-47 Dakota	Jakovlev Jak-7
Douglas C-54 Skymaster	Jakovlev Jak-9
Grumman F9F Panther	Jakovlev Jak-18
Lockheed F-80 Shooting Star	Lavočkin La-7
Martin PBM-5 Marine	Lavočkin La-9
North American F-51 Mustang	Mikojan-Gurjevič MiG-15
North American F-82 Twin Mustang	
North American F-86 Sabre	
Republic F-84 Thunderjet	
Vought F4U Corsair	

Příloha 2. Vojenské jednotky zmíněné v práci

OSN	KLDR
Task Force Smith	4. divize
8. armáda	6. divize
27. brigáda	
1. brigáda námořní pěchoty	
5. brigáda námořní pěchoty	
6. divize	
24. divize	
25. divize	
1. jízdní divize	
5. letecká armáda	
1. pěší divize	
7. pěší pluk	
5. pluk	
7. pluk	
29. pluk	
187. pluk	